

AS Graanul Invest

Majandusaasta aruanne

2016

AS Graanul Invest
Humala 2
10617 Tallinn
Eesti
Telefon +372 6699870
Faks +372 6699871

Majandusaasta algus
01.01.2016

Majandusaasta lõpp
31.12.2016

Peamine tegevusala
Biokütuse tootmine ja müük

Elektronpost info@graanulinvest.com
Interneti koduleht www.graanulinvest.com
Äriregistri kood 10990825

Sisukord

	Lk.
Tegevusaruanne	3
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	7
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	7
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	8
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	9
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	10
Konsolideeritud finantsaruannete lisad	11
Juhatuse allkirjad aastaaruandele	49
Vandeauditori aruanne	50
Kasumi jaotamise ettepanek	52
Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri	53
Emaettevõtte tegevusalade loetelu	54

Tegevusaruanne

Puidugraanulite tootmine ja tarbimine maailmas 2016

Puidugraanulite tootmismahu kasv jätkus 2016. aastal, kuid oli võrreldes eelnevate aastate keskmisest kasvust (>10% aastas) oluliselt väiksem.

Peamine toodangu kasv leidis aset Põhja-Ameerikas ning oli seotud tööstusgraanulit tarbivate pikaajaliste lepingutega Euroopas. Eksport Põhja-Ameerikast Euroopasse kasvas 15% võrreldes aasta varasemaga samas, kui Euroopas jäi see samaks või isegi vähenes piirkonniti. Uued tarbimisvõimsused lisandusid UK's (DRAX) ja Taanis (DONG), kus pikaajalised tarnelepingud olid sõlmitud aastaid varem ning uued tootmisvõimsused ehitati valmis paralleelselt ostjate investeeringutega. Aasta alguses pankrotistus üks maailma suurimaid graanulitootjaid - German Pellets. Probleemid ettevõttes olid kestnud pikemalt ning pelletiturule see suuremat mõju ei avaldanud.

Küttegaanulite (nn. preemium graanulite) turg oli 2016 aastal seisakus - järjekordne lühike ja soe talv Euroopas ning alternatiivsete kütuste väga madal hind vähendasid oluliselt nõudlust. Preemiumi turul ülejäänud pelletid otsisid ostjat tööstusgraanulite turul, mis tekitas ülepakkumist ning hinnalangust.

2016. aasta teisel poolel avaldas pelletiturule tugevat mõju maailma suurima pelletitarbija DRAX'i ühe katla planeeritud oluliselt pikem hoolduspaus. Suur kogus puidugraanuleid oli turul üle ning tugeva ülepakkumise tulemuseks olid viimase viie aasta madalaimad spot-turuhinnad. Paljud spot-turust sõltuvad tootjad olid sunnitud tootmismahude piirama või täielikult peatama. Aasta lõpukuudel olukord paranes koos küttehooaja algusega.

2016. aastal oli puidugraanulite tarbimine maailmas ca 27 miljonit tonni, mis jagunes võrdselt tööstusgraanuli ja preemiumgraanuli vahel. Tarbimine kasvas ca 7% võrreldes aasta varasemaga ning see tulenes kõik tööstustarbivate poolel. Preemiumgraanulite tarbimine vähenes veidi.

Suurem osa 2016. aasta puidugraanulite tarbimisest toimus jätkuvalt Euroopas (Suurbritannia, Taani, Saksamaa, Itaalia, Rootsi, Prantsusmaa). Suurbritannia on jätkuvalt suurim tarbija tööstusgraanulite osas (DRAX: ca 7 mT.) ja Itaalia preemiumgraanulite osas (ca 3 mT.).

Väljaspool Euroopat tarbiti 2016. aastal hinnanguliselt kokku ca 5,3 miljonit tonni (20% kogu maailma tarbimisest). Suurem osa sellest põletatakse Lõuna-Koreas (1,9 mT., tööstusgraanul) ja USA-s (3,0 mT., preemiumgraanul).

Puidugraanulite kasutuses oodatakse jätkuvalt tugevat kasvu. Taastuenergia ja CO2 vähendamise poliitika mõjutab jätkuvalt tööstusgraanulite turu arengut ning küttegaanulite turul on paljudes Euroopa riikides pelletid jätkuvalt konkurentsivõimelised võrreldes alternatiivsete kütustega (mis on kõrgelt maksustatud).

Eesti, Läti ning Leedu puidugraanulite tootmine jäi samale tasemele võrreldes 2015. aastaga ning oli 2,7 miljonit tonni. Tootmine veidi kasvas Lätis ja kahanes Eestis. Kohalik tarbimine oli sarnaselt varasematele aastatele tagasihoidlik ning üle 98% toodetud mahust eksporditi.

AS Graanul Invest 2016.aastal

2016. aasta oli Graanul Investile seotud eelkõige mitme olulise investeeringuga:

- Aruandeaastal lõpetati grupi üks suuremaid investeeringuid - Imaveres uue elektri- ja soojusenergiat tootva koostootmisjaama ehitus, millega paralleelselt ehitati kaks korda suuremaks ka Imaveres paiknev grupi vanim, 2005. aastal ehitatud graanulitehas.
- Alustati uue koostootmisjaama ehitusega Osula graanulitehase kõrvale.
- Omandati osalus Belgia energiaettevõttes Langerlo nv.

Imavere Energia koostootmisjaam ja Imavere graanulitehase ümberehitus

2016. aasta suvel valmis Imavere graanulitehase ümberehitus, mille käigus sai tehas täielikult ümber ehitatud; senise 100 000 tonni aasta tootmisvõimsuse asemel on uueks tootmisvõimsuseks 350 000 tonni aastas. Tehas alustas uue tehnoloogiaga tootmist alates aprillist; tehase tootmismahuks kujunes 2016. aastal 205 000 tonni.

Imavere Energia koostootmisjaam (10 MW elektrivõimsus; 28 MW soojusvõimsus) alustas soojatootmisega alates aprillist ning esimene elektritoodang leidis aset juulis. Täisvõimsusel alustas jaam tööd peale kõigi testide läbimist ja võrku aktsepteerimist neljandas kvartalis. Jaama elektritoodang 2016. aastal oli 42,4 GWh. Imavere investeeringu kogumaksumuseks kujunes 45,5 miljonit eurot.

Osula Energia koostootmisjaam ja Osula graanulitehase lintkuivatid

2016. aasta kevadel sõlmiti tarneleping Osula koostootmisjaama tehnoloogia tarneks ning algasid vundamentide ehitustööd. Osula koostootmisjaam on identne Imavere jaamale (10MW elektrivõimsus, 28MW soojusvõimsus) ning kogu tehnoloogia tarne teostab samuti Austria ettevõtte Urbas.

Osula graanulitehase laiendusena ehitatakse uued lintkuivatid, mis kasutavad koostootmisjaamast saadavat soojusenergiat pelletitootmiseks vajamineva toorme kuivatamiseks.

Koguinvesteering koostootmisjaama ja kuivatite ehitamiseks on 28,2 miljonit eurot ning planeeritud valmimisaeg on III kvartal 2017.

Esmakordselt hakkab Graanul Investi gruppi kuuluv koostootmisjaam müüma soojusenergiat ka grupist väljapoole - sõlmitud on elektri- ja soojusenergia müügileping kõrvalasuva Toftan AS saeveskiga.

Langerlo nv - elektri jaam Belgias

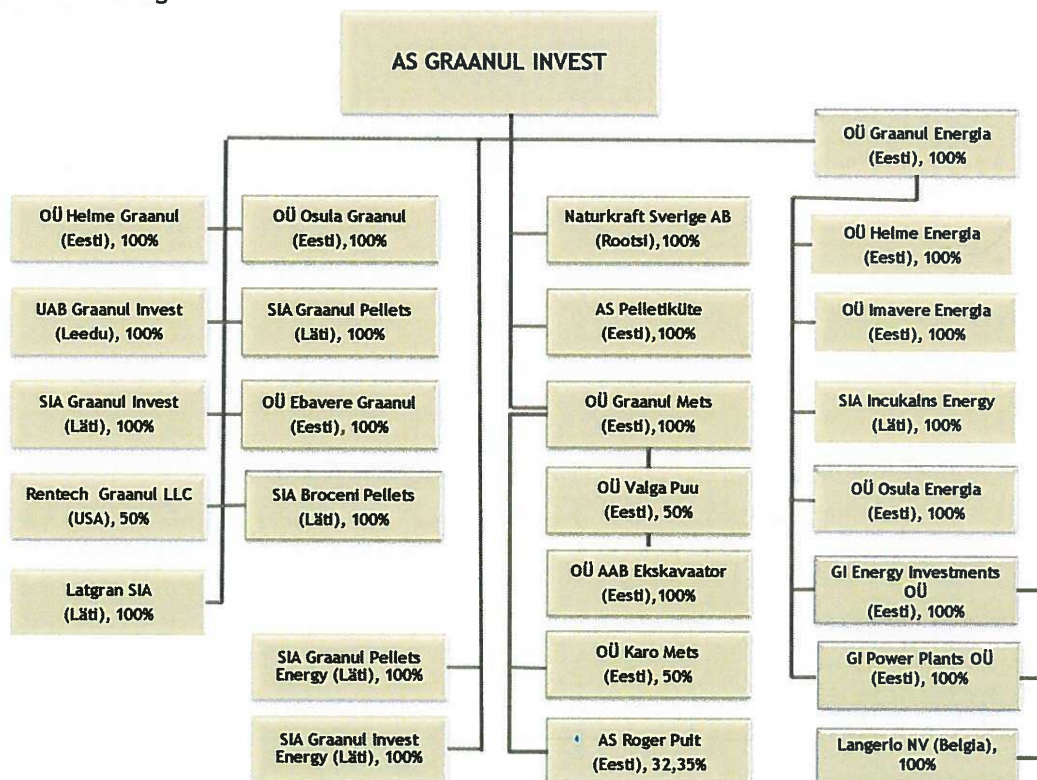
Juunis 2016 teostati Belgia energiaettevõtte Langerlo nv 100% aktsiaosaluse ost. Ettevõtte peamine vara on kivisöel töötav elektri jaam Belgias, Genk'i linnas. Elektri jaama kivisöel põhinev elektritootmise litsents on lõppenud ning Belgia riigi poolt on määratud uus taastuvenergia toetusskeem kümneks aastaks kui jaam kasutab kütusena biomassi (puidugraanuleid). Ettevõttes töötab 90 inimest.

Puidugraanuletele üleminekuks on vaja eelnevalt teostada jaama ulatuslik ümberehitus, mille käigus teostatakse täishooldus elektritootmise tõrgeteta toimumiseks järgmisel kümnel aastal.

Elektritootmisvõimsus on jaamal 476 MW ja täisvõimsusel töötades on aastane tootmismahd 3,3TWh.

2016. aasta jooksul toimusid ettevalmistustööd ümberehitustööde teostamiseks ja jaama ümberehitustööde finantseerimise korraldamine (eeldatav kogumaksumus: 330 miljonit eurot). 2017. aasta esimesel poolel on plaanis ehitustöödega alustada ja elektritootmine peaks uuesti algama 2018. aasta teises pooles.

Grupi struktuur seisuga 31.12.2016

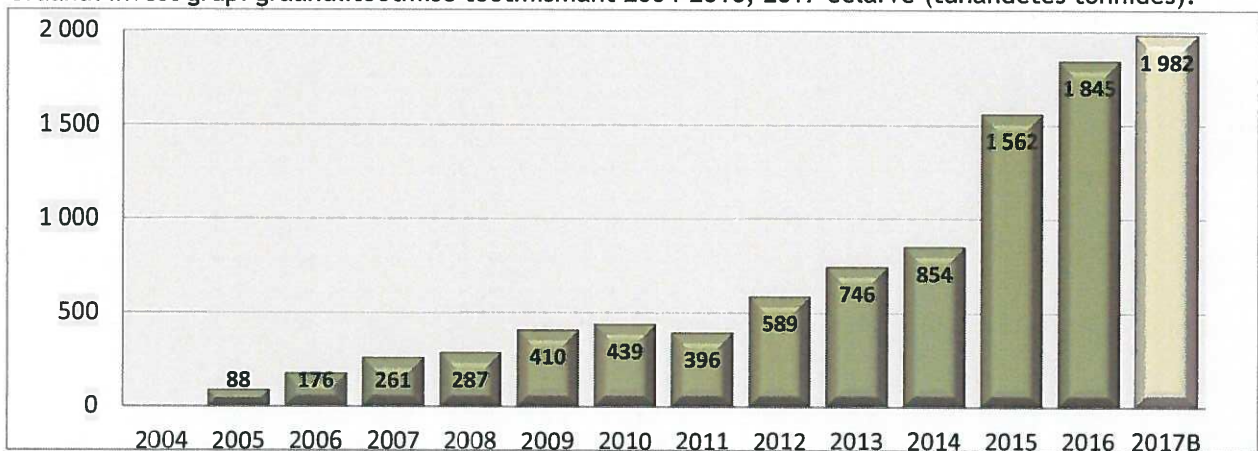
Tootmine ja müük

Graanul Invest grupp tootis 2016. aastal 1 845 000 tonni (2015: 1 562 000 tonni) puidugraanuleid. Tootmismahd kasvas 18% võrreldes aasta varasemaga, kuid jäi siiski madalamaks planeeritust. Aasta teisel poolel aset leidnud turunõudluse languse tõttu tuli tootmisvõimsust kõigis tehastes paaril kuul piirata. 2015. aastal soetatud Läti graanulitootja SIA Latgran liitmine grupiga kujunes sujuvaks ning ettevõtte majandusnäitajad on osutunud oodatust paremateks.

Soojus- ja elektrienergia tootmine täienes 2016. aastal viienda koostootmisjaamaga - valmis Imavere Energia koostootmisjaam.

Tootmine oli 2016. aastal plaanipärane: soojusenergiat toodeti kokku 646 GWh (2015: 514 GWh) ja elektrienergiat 217 GWh (2015: 176 GWh). Kogu soojusenergia kasutati ära grupi graanulitehastes tooraine kuivatamiseks. Elektrienergia müüdi võrku (Läti) või tarbiti peamiselt oma graanulitehastes (Eesti). Toodangu kasv tulenes Imavere jaama käivitamisest.

Graanul Invest grupi graanulitootmise tootmismahd 2004-2016; 2017 eelarve (tuhandetes tonnides):

Grupi konsolideeritud müügikäive moodustas 2016. aastal 286 miljonit eurot ja kasvas aastaga 18%. Grupi müüginahust moodustas jätkuvalt üle 95% eksport väljapoole Balti riike. Peamised sihtturud olid Suurbritannia, Taani, Rootsi, Holland ja Itaalia.

Elektrienergia müügikäive oli 34,6 miljonit eurot, millest grupist välja müüdi 20,4 miljonit eurot. Elektrienergiat müüdi väljapoole grupi Lätis ja Belgias; suurem osa Eestis toodetud elektrienergiast tarbiti ära omatarbeks graanulitehastes.

Koostootmisjaamade finantstulemused mõnevõrra nõrgenesid võrreldes aasta varasemaga seoses elektrienergia müügihinna langusega 20% võrra koos üldise kütuste hinnalangusega.

Hoolimata müügihindade langusest õnnestus vähendada ka kulusid ning parandada efektiivsust. Üldist keskmist müüginäitajate õnnestus veidi parandada võrreldes eelmise aastaga.

Konsolideeritud EBIDTA (kasum enne makse, finantskulusid-tulusid ja amortisatsiooni) oli aruandeperioodil 67,8 miljonit eurot (58,4 miljonit eurot 2015.aastal). Grupi maksudejärgne puhaskasum oli aruandeperioodil 33,6 miljonit eurot (28,1 miljonit eurot 2015 aastal).

Graanul Invest gruppi kuuluvad kolm metsandusettevõtet Eestis (Valga Puu, Karo Mets, Roger Puit AS), mille osalus grupis on 50% või väiksem ning nende finantsandmed on kajastatud kapitaliosaluse meetodil. 2016. aasta oli kõigile kolmele ettevõttele aktiivne kasvuaasta: osteti juurde kokku 5 787 hektarit metsamaad (kokku metsamaad 31.12.2016 seisuga: 31 107 hektarit). Aasta jooksul lõigati nii oma kinnistutelt kui raieõiguse alusel kokku 575 tuhat tihumeetrit puitu ning istutati suurtele aladele uut metsa. Järgnevatel aastatel on plaanis metsaettevõtete aktiivse kasvuga jätkata.

Investeeringud

Olulisimad investeeringud 2016. aastal olid eelpool toodud investeeringud Imavere ja Osula koostootmisjaamadesse ja graanulitehaste laiendustesse ning Langelro nv soetamisse.

Kokku investeeris Graanul Invest 2016. aastal põhivarasse 41 miljonit eurot.

2017 aasta peamised investeeringud on seotud Osula koostootmisjaama ehituse lõpetamisega ja Langerlo elektriijaama ümberehitusega.

Personal

Keskmine töötajate arv 2016. aastal oli 500 (327 töötajat 2015. aastal). Eestis töötavate inimeste keskmine arv oli 170 (160 töötajat 2015. aastal) ja välismaal 330 (167 töötajat 2015 a.). Aruandlusperioodi lõpus töötas Grupis 489 töötajat.

Töötasukulud koos puhkusereservi, hüvitiste ja maksudega oli arvestusperioodil 16,8 miljonit eurot (9,9 miljonit eurot 2015. aastal). Juhatus ja nõukogu liikmetele makstud tasu koos maksudega oli 0,7 miljonit eurot.

Riskide juhtimine

Graanul Investi Grupi juhtkond teostab pidevat järelvalvet, hindab ja püüab näha ette võimalikke riske, mis avaldavad mõju ettevõtte tegevusele. Käesoleval ajal on valuutariskid kaetud peamiselt sellega, et peamised sissetulevad ja väljaminevad rahavood on samas valuutas (euros), kliendiriskid on kaetud sellega, et olulisemad kliendid on tuntud ja nende maksekäitumist jälgitakse pidevalt. Tegevusriskide maandamiseks on ettevõtte välja töötanud sisekontrollisüsteemid, kindlustanud kõik oma varad ja ka tegevuse võimaliku katkemise.

Juhatus on otsustanud maandada intressiriski võimaliku baasintresside tõusu vastu kahe intressiswapi tehinguga fikseerides kokku 75 miljoni euro suurusele summale intressimäära järgmiseks viieks aastaks.

Peamised arvnäitajad

tuhandetes eurodes	2016	2015
Müügitulu	285 534	242 937
Muutus eelmise aastaga võrreldes	17.5%	75.5%
EBIDTA (tulemus enne makse, finantskulusid ja amortisatsiooni)	67 839	58 353
EBIDTA muutus eelmise aastaga võrreldes	16.3%	94.8%
EBIDTA rentaablus*	23.8%	24.0%
Puhaskasum	33 615	28 072
Muutus eelmise aastaga võrreldes	19.7%	104.6%
Puhaskasumi rentaablus **	11.8%	11.6%
Omakapitali tootlus (ROE)***	11.1%	10.2%
Varade tootlus (ROA)****	5.6%	5.9%
Laenukordaja *****	3.63	3.95
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	0.90	0.97
Maksevõime kordaja*****	0.55	0.47
Omakapital varadest	49.7%	52.3%

- * EBIDTA / müügitulu
- ** Puhaskasum / müügitulu
- *** Puhaskasum / keskmine omakapital
- **** Puhaskasum / keskmine koguvara
- ***** Laenud / EBIDTA
- ***** (käibevara-varud) / lühiajalised kohustused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes

Lisa 31.12.2016 31.12.2015

Varad

Materiaalne põhivara	10	422 261	396 676
Pikaajalised nõuded	11	5 664	6 815
Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse	11	13 812	12 968
Immateriaalne põhivara	12	91 487	64 753
Edasilükkunud tulumaksuvara	9	1 095	1 393
Põhivara kokku		534 319	482 605
Varud	13	39 410	36 371
Ettemakstud maksud	14	3 880	7 076
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed	15	35 549	16 822
Raha pangaarvetel		22 580	10 369
Käibevara kokku		101 419	70 638
Varad kokku		635 738	553 243

Omakapital

Aktsiakapital	16	10 800	10 800
Reservid	16	175 836	186 275
Jaotamata kasum	16	129 313	92 533
Omakapital kokku		315 949	289 608

Kohustused

Pikaajalised laenukohustused	17	182 503	178 789
Tuletisinstrumentid	22	581	928
Sihtfinantseerimise pikaajaline osa	18	7 002	7 197
Eraldised	19	5 942	0
Töösuhtejärgsed ja muud hüvitised töötajatele	20	6 998	0
Edasilükkunud tulumaksukohustus	9	4 263	3 974
Pikaajalised kohustused kokku		207 289	190 888
Lühiajalised laenukohustused	17	63 722	51 957
Võlad ja ettemaksed	21	48 778	20 790
Lühiajalised kohustused kokku		112 500	72 747
Kohustused kokku		319 789	263 635
Kohustused ja omakapital kokku		635 738	553 243

Lisad lehekülgedel 11 kuni 48 on konsolideeritud finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>Tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	2016	2015
Müügitulu	5	285 534	242 937
Muud äritulud	6	4 502	1 442
Tulud kokku		290 036	244 379
Valmistoodangu varude jääkide muutus	13	492	5 537
Kaubad, materjal ja teenused		-199 880	-176 573
Tööjõukulud	7	-16 827	-9 870
Mitmesugused tegevuskulud		-5 735	-4 359
Põhivara kulum ja väärtuse langus	10,12	-27 464	-25 009
Muud ärikulud		-247	-761
Ärikasum		40 375	33 344
Finantstulud ühis- ja sidusettevõtetelt	11	974	1 158
Muud finantstulud	8	505	323
Finantskulud	8	-5 368	-5 445
Finantstulud ja -kulud		-3 889	-3 964
Kasum enne tulumaksustamist		36 486	29 380
Tulumaks	9	-2 871	-1 308
Aruandeaasta puhaskasum		33 615	28 072
Muu koondkasum, mis klassifitseerita järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse			
Valuutakursi muutuste mõju konsolideerimisel		-47	0
Muu koondkasum, mida ei klassifitseerita järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse			
Töösuhtejärgsete ja muude hüvitiste muutus	20	-4 761	0
Aruandeaasta muu koondkasum		-4 808	0
Aruandeaasta koondkasum		28 807	28 072

Lisad lehekülgedel 11 kuni 48 on konsolideeritud finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>Tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	2016	2015
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksustamist		36 486	29 380
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum	10, 12	27 464	25 009
Kasum/kahjum põhivara müügist	6	-8	-43
Finantstulu	8	-1 479	-1 481
Finantskulu	8	5 368	5 445
Muud korrigeerimised		-20	0
		67 811	58 310
Varude muutus	13	540	-6 138
Nõuete muutus		-12 049	-1 735
Kohustuste ja ettemaksude muutus		-4 841	-2 450
Kokku rahavood äritegevusest		51 461	47 987
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intress		455	496
Laekunud dividendid		130	61
Laekunud põhivara müügist		29	139
Tasutud materiaalse põhivara eest	10	-41 924	-39 661
Tasutud immateriaalse põhivara eest	12	-170	0
Tasutud tütarettevõtete soetamisel, miinus saadud raha	25	-2 983	-102 717
Tasutud muude investeeringute eest	11	0	-10 707
Antud laenud	11	-4 866	-6 895
Antud laenude tagasimaksed	11	6 000	3 795
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-43 329	-155 489
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud tulumaks		-3 917	-416
Makstud intress		-4 795	-2 466
Makstud finantskulud		-426	-962
Saadud laenud	17	37 765	168 255
Laenude tagasimaksed	17	-22 200	-54 060
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	17	-272	-284
Saadud sihtfinantseerimine	18	390	1 971
Dividendide maksmine		-2 466	-999
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		4 079	111 039
Kokku rahavood		12 211	3 537
Raha jääk perioodi alguses		10 369	6 832
Raha jääk perioodi lõpus		22 580	10 369

Lisad lehekülgedel 11 kuni 48 on konsolideeritud finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Aktsia- kapital	Ümber- hindluse reserv	Kohustuslik reserv	Valuuta- reserv	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
Saldo 31.12.2014	10 800	195 587	1 080	0	55 068	262 535
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	28 072	28 072
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	0	28 072	28 072
Muud muutused*	0	-10 392	0	0	10 392	0
Dividendide maksmine	0	0	0	0	-999	-999
Saldo 31.12.2015	10 800	185 195	1 080	0	92 533	289 608
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	33 615	33 615
Muu koondkasum	0	0	0	-47	-4 761	-4 808
Koondkasum kokku	0	0	0	-47	28 854	28 807
Muud muutused*	0	-10 392	0	0	10 392	0
Dividendide maksmine	0	0	0	0	-2 466	-2 466
Saldo 31.12.2016	10 800	174 803	1 080	-47	129 313	315 949

*Real „Muud muutused“ on kajastatud põhivara ümberhindluse amortisatsiooni summa liikumine ümberhindluse reservist jaotamata kasumisse.

Täpsem info omakapitali ja selle muutuste kohta on esitatud lisas 16.

Lisad lehekülgedel 11 kuni 48 on konsolideeritud finantsaruannete lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsaruannete lisad

1. Aruandev üksus

AS Graanul Invest (edaspidi "Ettevõte") asub Eestis. Ettevõtte juriidiline aadress on Humala 2, Tallinn 10617, Eesti. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud 31. detsembril 2016 lõppenud majandusaasta kohta. Aruanded koosnevad Ettevõtte ja tema tütarettevõtete andmetest (ettevõtte koos tütarettevõtetega edaspidi "Kontsern"). Kontserni peamiseks tegevusalaks on biomassist küttegaanulite tootmine ja müük.

2. Aruande koostamise alused

Täielikkus

Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Finantsaruanded on juhatuse poolt koostatud ja avalikustamiseks heaks kiidetud 30. märtsil 2017.

Aastaaruande vaatab läbi nõukogu ja kinnitab aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäride üldkoosolekul on õigus juhatuse koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist

Arvestusalused

Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud lähtuvalt soetusmaksumuse meetodist välja arvatud, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni arvestus- ja esitusvaluuta on euro. Finantsaruanded on esitatud tuhandetes eurodes.

Hinnangute andmine ja eelduste tegemine

Finantsaruannete koostamine eeldab juhtkonnalt hinnangute andmist, mis mõjutavad arvestusmeetodite valikut ning varade, kohustuste, tulude ja kulude summasid. Tegelikud tulemused võivad erineda antud hinnangutest.

Hinnangud ja eeldused, millel need põhinevad, vaadatakse regulaarselt üle. Hinnangute muutuste tulemused kajastatakse selles perioodis, millal need on tehtud, ja kõikides järgnevatel perioodides, mis on mõjutatud.

Finantsseisundi aruande read, mis on mõjutatud olulisel määral hinnangute andmisega kaasnevast ebakindlusest ja mille puhul arvestusmeetodite valikust sõltuvad oluliselt kajastatud summad, on esitatud järgmistes lisades:

- Lisa 9 - tulumaksuvara kasutamine tulevaste maksukohustuste katteks
- Lisa 10 - materiaalse põhivara kasulik eluiga
- Lisa 12 - raha genereeriva üksuse kaetava väärtuse määramine
- Lisa 15 - nõuete väärtuse hindamine
- Lisa 17 - rentide klassifitseerimine
- Lisa 20 - töösuhtejärgsed ja muud hüvitised töötajatele

Täpsem info hinnangute andmise kohta on toodud lisa 4.

3. Olulisemad arvestuspõhimõtted

Kontserni kuuluvad ettevõtted rakendavad järjepidevalt alljärgnevaid arvestuspõhimõtteid.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte määrab tütarettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat, saades seeläbi tütarettevõtte tegevusest kasu. Kontrolli ulatust hinnates võetakse arvesse kogu määramishetkel rakendatavat hääleõigust. Konsolideeritud aruanded sisaldavad tütarettevõtete finantsaruandeid alates kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani. Tütarettevõtted kasutavad oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi.

Konsolideerimisel elimineeritavad tehingud

Konsolideeritud aruannete koostamisel on elimineeritud kõik Kontserni kuuluvate ettevõtete vahelised tehingud, vastastikused saldod ja realiseerumata kasumid ning kahjumid.

Sidus- ja ühisettevõtted

Sidusettevõttes loetakse ettevõtet, mille üle Kontsernil on oluline mõju. Oluline mõju tähendab, et Kontsernil on õigus osaleda finants- ja äripoliitiliste otsuste tegemisel, kuid puudub kontroll või ühine kontroll nende otsuste üle. Ühisettevõtteks loetakse ettevõtet, mille majandustegevuse üle omavad kaks või enam osapoolt (sh. emaettevõtte) lepingupõhisest kokkuleppest tulenevat ühist kontrolli. Olulist mõju või ühist kontrolli hinnatakse sarnaselt tütarettevõtete kontrolli hindamisele.

Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud bilansis kasutades kapitaliosaluse meetodit. Selle meetodi kohaselt võetakse investeering algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis ja omandamisel tekkinud firmaväärtuse allahindlustega või negatiivse firmaväärtuse tuluna kajastamisega, miinus investeeringu väärtuse languse allahindlused. Kontsernile kuuluv osa sidus- või ühisettevõtte majandustulemusest kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud ühis- ja sidusettevõtetele". Kui sidus- või ühisettevõttel on olnud tehinguid, mille mõju kajastatakse otse omakapitalis, siis kajastab kontsern oma osa nendest tehingutest samuti otse omakapitalis. Sidus- ja ühisettevõtted kasutavad oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Sidus- ja ühisettevõtete ja kontserni ettevõtete omavahelistelt tehingutelt tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt kontserni osaluse suurusle sidusettevõttes. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Investeering sidus- ja ühisettevõttesse sisaldab omandamisel tekkinud firmaväärtust, millest on maha arvestatud kogunenud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Äriühendused

Äriühendusi kajastatakse ostumeetodil. Ettevõtte soetamisega seotud kulud kajastatakse tegevuskuludena kasumiaruandes. Kui Kontsern omandab ettevõtte, hindab ta omandatud finantsvarade ja -kohustuste klassifitseerimist vastavalt lepingulistele, majanduslikele ja muudele asjakohastele tingimustele omandamise kuupäeva seisuga. Kui äriühendus toimub etapiviisiliselt, hinnatakse eelnev osalus ümber õiglasesse väärtusesse soetamiskuupäeva seisuga ning ümberhindlusest tulenev tulu või kulu kajastatakse kasumiaruandes.

Välisvaluuta

Välisvaluutas toimunud tehingud

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber bilansipäeval kehtinud valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tuluna ja kuluna.

Välismaised majandusüksused

Kõikide välismaiste majandusüksuste varade ja kohustuste kirjete (sealhulgas majandusüksuste soetamisel tekkinud firmaväärtus ning õiglase väärtuse korrigeerimised) konsolideerimisel on kasutatud bilansipäeva kurse. Majandusüksuste tulude ja kulude ümberhindamisel on kasutatud tehingupäeva kurse. Ümberhindluse kursside vahe on esitatud omakapitali kirjel "Muud reservid".

Õiglase väärtuse hindamine

Kontsern kajastab maad ja ehitisi, masinaid ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara ümberhindluse meetodil hinnates neid varasid piisava regulaarsusega õiglasesse väärtusesse. Lisaks on aastaaruande lisades avalikustatud teatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide õiglased väärtused.

Õiglase väärtus on hind, mida saadaks juhul, kui hindamise kuupäeval müüdaks vara või tasutaks kohustus tavapärase äritehingu käigus sõltumatute turuosaliste vahel. Vara või kohustuse õiglast väärtust hinnatakse eeldusel, et turuosalised lähtuvad vara või kohustuse hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Kontsern kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse, või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale, mis on kirjeldatud allpool ning põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- Tase 1 – noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele;
- Tase 2 – hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- Tase 3 – hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid ei ole otseselt või kaudselt jälgitavad.

Kontsern hindab iga aruandlusperioodi lõpul, kas varad ja kohustused, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (baseerudes madalaimal sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse hindamisele tervikuna).

Finantsinstrumendid

Finantsvarad ja -kohustused, mis ei ole tuletisinstrumendid

Finantsvara ja -kohustused moodustavad investeringud väärtpaberitesse, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, raha ja selle ekvivalendid, antud ja võetud laenud, võlad tarnijatele ja muud võlakohustused.

Finantsinstrumendid võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, millele lisatakse kõigi finantsinstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande, nende soetamisega otseselt seotud tehingukulud. Arvelevõtmise järgselt kajastatakse finantsinstrumente, mis ei ole tuletisinstrumendid, alljärgnevalt.

Rahaks ja raha ekvivalentideks loetakse sularaha, nõudmiseni hoiuseid (v.a. arvelduslaenud) ja kuni kolmekuulise tähtajaga hoiuseid. Konsolideeritud rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, antud ja võetud laenud, võlad tarnijatele ja muud kohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit, arvates maha võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Uute aktsiate või optsioonide emiteerimisega otseselt kaasnevad kulud kajastatakse otse omakapitalis.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid kajastatakse esmalt nende õiglasest väärtusest lepingu sõlmimise kuupäeval ja hiljem hinnatakse ümber vastavalt tuletisinstrumenti õiglase väärtuse muutusele. Iga tulu või kulu, mis saadakse õiglasest väärtusest kajastatavalt tuletisinstrumentidelt, kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Materiaalne põhivara

Arvele võtmine ja edasine kajastamine

Maad ja ehitisi, masinaid ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara kajastatakse ümberhindluse meetodil: nimetatud põhivara kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist ümberhinnatud väärtuses, mis on vara õiglane väärtus ümberhindamise kuupäeval miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Hindamised viiakse läbi regulaarselt. Varasem akumulieeritud kulum elimineeritakse ümberhindluse kuupäeval ning varaobjekti senine soetusmaksumus asendatakse tema õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval.

Põhivara bilansilise jääkväärtuse suurenemine ümberhindluse tulemusena kajastatakse läbi koondkasumi ja akumulieeritakse omakapitali kirjel „Ümberhindluse reserv“. Selliste varaobjektide, mida on varem alla hinnatud läbi kasumiaruande, väärtuse suurenemine kajastatakse läbi kasumiaruande. Varaobjekti väärtuse langus kajastatakse läbi muu koondkasumiaruande sama objekti akumulieeritud ümberhindluse reservi ulatuses. Ülejäänud summa kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Igal aastal kantakse varaobjektide esialgsete soetusmaksumuste ja ümberhinnatud väärtuste vahest tulenev kulum erinevus „Ümberhindluse reservist“ reale „Jaotamata kasum“.

Muud materiaalsed põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses ehk soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Oma tarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb materjalikulust, otsestest tööjõukuludest, muudest vara kasutusele võtuks vajalikest kulutustest, vara tulevase demonteerimisega seotud hinnangulistest kulutustest ja laenukasutuse kuludest. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kui materiaalse põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumentiga, kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on kasutusvalmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkinud kasumi või kahjumi moodustab müügitulu ja jääkväärtuse vahe ning see kajastatakse kasumiaruandes netosummana muude äritulude või -kulude real.

Hilisemad väljaminekud

Varaobjekti osade asendamisega seotud väljaminekud lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on tõenäoline, et Kontsern saab sellest väljaminekust tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Kõik muud põhivaraga seotud väljaminekud kajastatakse kulude tegemise perioodi kuludes.

Amortisatsioon

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kantakse soetusmaksumust, sh ümberhinnatud varade soetusmaksumust, lineaarselt kuluks. Kapitalirendi tingimustel soetatud vara amortiseerub kas rendiperioodi või vara kasuliku eluea jooksul, sõltuvalt sellest, kumb on lühem. Maad ja lõpetamata ehitust ei amortiseerita.

Eeldatavad eluead aruandeperioodil on järgmised:

• hooned ja rajatised	7-20 aastat
• masinad ja seadmed	4-20 aastat
• elektrijaamade seadmed	7-20 aastat
• soojatootmise seadmed ja rajatised	10-30 aastat
• muu inventar, tööriistad ja sisseseade	3-5 aastat

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodeid, -norme ja lõppväärtusi vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul.

Immateriaalne põhivara

Firmaväärtus

Firmaväärtus (negatiivne firmaväärtus) tekib tütarettevõtete, sidusettevõtete ja ühisettevõtete soetamisel. Firmaväärtus on Kontserni poolt äriühenduse käigus soetatud osaluse soetusmaksumuse ja soetatud identifitseeritavate varade ning kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglase väärtuse vahe. Kui see vahe on negatiivne (negatiivne firmaväärtus), kajastatakse see kohe kasumiaruandes.

Hilisem kajastamine

Firmaväärtus kajastatakse soetusmaksumuses, mida vähendatakse väärtuse languse võrra. Kapitaliosaluse meetodil kajastatud investeeringute osas kajastatakse firmaväärtus investeeringu bilansilise väärtuse osana.

Muu immateriaalne põhivara

Muu Kontserni poolt soetatud piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse vähenemise kahjum.

Hilisemad väljaminekud

Edasised väljaminekud lisatakse varade raamatupidamislikule väärtusele siis, kui on tõenäoline, et Kontsern saab sellest väljaminekust tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Kõik muud väljaminekud, sealhulgas sisemiselt tekkinud firmaväärtuse ja kaubamärkidega seotud kulud, kajastatakse kulude tegemise perioodi kuludena.

Amortisatsioon

Amortisatsioonikulud esitatakse kasumiaruandes lineaarsel meetodil, lähtudes vara (v.a. firmaväärtus, mida ei amortiseerita) eeldatavast kasulikust elueast alates kasutusele võtmise päevast. Eeldatavad eluead aruandeperioodil on järgmised:

• litsentsid ja muud immateriaalsed varad	3-20 aastat

Renditud vara

Kapitalirendiks loetakse renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved kanduvad üle Kontsernile. Vara, mis on soetatud kapitalirendi tingimustel, kajastatakse finantsseisundi aruandes õiglasel väärtusel või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtusel, kui see on väiksem. Soetamise järel kajastatakse varaobjekti vastavalt sellele varale rakenduvatele arvestuspõhimõtetele.

Kõiki ülejäänud renditehinguid käsitletakse kasutusrendina ja kasutusrendi tingimustel soetatud vara finantsseisundi aruandes ei kajastata.

Varud

Varud kajastatakse finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit. Varude soetusmaksumus koosneb ostukuludest ja muudest kuludest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude tootmiskulud sisaldavad nii otseseid toodetega seotud kulusi kui ka proportsionaalset osa tootmise üldkuludest lähtudes normaalsest tootmismahust.

Neto realiseerimisväärtus on toote hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Varade väärtuse vähenemine

Finantsvarad

Igal bilansipäeval hindab Kontsern kriitiliselt, kas on märke, mis võiksid viidata finantsvarade väärtuse langusele. Sellisteks märkideks on sündmus või sündmused, mis on avaldanud negatiivset mõju vara tulevastele prognoositud rahavoogudele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languseks on vara bilansilise väärtuse ja algse sisemise intressimääraga diskonteeritud tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahe.

Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust tuleb hinnata iga objekti jaoks eraldi. Ülejäänud finantsvarade osas võib väärtuse langust hinnata kogumina koos teiste sarnase krediidiriskiga instrumentidega.

Finantsvara bilansilist väärtuse vähendamist kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi allahindluse reservi kontol ning allahindluse kulu kajastatakse kasumiaruandes. Allahindlused tühistatakse ainult juhul, kui kaetava väärtuse suurenemine on objektiivselt seostatav sündmusega, mis toimus pärast väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi kajastamist. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade allahindluste tühistamised kajastatakse kasumiaruandes.

Muud varad

Igal bilansipäeval hindab Kontsern kriitiliselt, kas on märke, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Kui ilmneb märke varade väärtuse võimalikust vähenemisest, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Firmaväärtuse ning määramata elueaga või kasutusele võtmata immateriaalse põhivara kaetava väärtuse test viiakse läbi igal bilansipäeval.

Kui vara või raha genereeriva üksuse kaetav väärtus on väiksem bilansilisest väärtusest, kajastatakse allahindlus. Iseseisvaks raha genereerivaks üksuseks on väikseim eristatav varade rühm, mis genereerib rahavoogusid ja on sõltumatu teistest varadest või vararühmadest. Allahindlus kajastatakse kasumiaruandes. Esmajärjekorras hinnatakse alla raha genereeriva üksuse juurde kuuluv firmaväärtus, edasi hinnatakse proportsionaalselt alla kõiki üksusesse kuuluvaid varasid.

Vara või raha genereeriva üksuse kaetav väärtus on kõrgeim kas vara õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud müügikulud, või vara kasutusväärtusest. Vara kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse kasutades tulumaksueelset diskontomäära, mis peegeldab nii raha väärtuse muutust ajas kui ka varaga seonduvaid riske.

Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Teiste varade kaetavat väärtust suurendatakse juhul, kui on viiteid, et vara väärtus on tõusnud ja kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud hinnangud muutuvad. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Töösuhtejärgsed ja muud hüvitised töötajatele

Kontsern omab kindlaksmääratud hüvitistega pensioniplaani, tehes makseid eraldi administreeritavasse fondi. Kontsern kasutab ühiku kohustuste projektsiooni meetodit (projected unit credit method). Seotud aktuaarsed kasumid (kahjumid) kajastatakse muus koondkasumis perioodil, mil need aset leidsid. Sellised aktuaarsed kasumid (kahjumid) kajastatakse otse jaotamata kasumis ega reklassifitseerita hiljem tulu/kuluna kasumiaruandes.

Kontsern kajastab kindlaksmääratud hüvitiste netokohustist (netovara) finantsseisundi aruandes. Kindlaksmääratud hüvitiste netokohustis sisaldab aktuaarsel meetodil kindlaksmääratud hüvitise nüüdisväärtust, millest on maha arvatud kajastamata möödunud tööalase teenistuse kulutused ja plaani varade õiglane väärtus. Plaanivarad on varad, mida hoitakse pikaajalistes töötajahüvitiste fondides või tingimustele vastavad kindlustuslepingud. Plaanivarad ei ole kättesaadavad Kontserni võlausaldajatele ning neid ei saa otse kontsernile välja maksta. Õiglane väärtus põhineb turuhindadel ja börsiväärtpaberite puhul avalikustatud tehinguhindadel.

Kontsern on oma Belgia tütarettevõtte töötajatele garanteerinud staažitasud ehk juubelipreemiad. Selliste hüvitistega seotud aktuaarsed kasumid (kahjumid) kajastatakse kasumiaruandes.

Eraldised

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõttel on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav. Eraldise hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse kasutades tulumaksueelset diskontomäära, mis peegeldab nii raha väärtuse muutust ajas kui ka kohustusega seonduvaid riske.

Tulu kajastamine

Tulu kaupade müügist

Tulu kajastatakse kaupade müügist saadud või saada oleva tasu õiglasest väärtuses, tulu kajastamisel arvatakse maha tagastused, hinnavähendused ja allahindlused. Müügitulu kajastatakse siis, kui kauba omandiõigusega seotud olulised riskid ja hüved on üle läinud ostjale ning juhul, kui tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline, tehinguga seotud kulud ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Riskide ja hüvede ülemineku hetk sõltub müügilepingus määratud tarneklauslitest ja muudest tingimustest. Graanulite müügi puhul lähevad riskid ja hüved tavaliselt müüjalt ostjale üle siis, kui kaup on sadamas laevale lastitud, vastavalt tarnetingimustele FOB ja CIF.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Sisemine intressimäär on selline intressimäär, millega finantsvarast või -kohustusest tulenevaid rahavoogusid diskonteerides on tulemuseks antud finantsvara või -kohustuse hetke bilansiline maksumus. Intressitulu kajastatakse koondkasumiaruande real 'Finantstulud'.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui kontsernil on tekkinud seaduslik õigus sidusettevõtelt dividendide saamiseks ehk siis kui omanikud on dividendid välja kuulutanud ja tulu laekumine on tõenäoline.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseeringut kajastatakse algselt tulevaste perioodide tuluna, kui on olemas piisav kindlus, et Kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseering laekub. Tegevuskulude sihtfinantseeringut kajastatakse kasumiaruandes nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseering on mõeldud. Sihtfinantseerimise abil soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustust tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Rendimaksud

Laekuvaid ja tasutavaid kasutusrendimaksed periodiseeritakse rendiperioodil tuluna või kuluna lineaarselt.

Minimaalsed kapitalirendi liisingmaksed jagatakse finantskuluks ja rendikohustuse põhiosa vähendamiseks. Finantskulu kajastatakse igas perioodis üle kogu rendiperioodi, et tekiks pidev perioodiline intressimäär rendikohustuse põhiosa jääkväärtusele.

Finantstulud ja -kulud

Finantstulu koosneb investeeringutelt teenitud intressitulust, dividenditulust ja valuutakursi kasumist. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Dividenditulu võetakse arvele nõudeõiguse tekkimise hetkel, kui tulu laekumine on tõenäoline.

Finantskuludeks loetakse laenukasutuse intressikulusid, eraldiste diskonteerimiskulusid, valuutakursi kahjumeid ja finantsvarade väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid. Laenukasutuse kulud, mis on seotud varaobjekti soetamise, ehitamise või tootmisega, kapitaliseeritakse selle vara soetusmaksumuse osana. Kõik muud laenukasutuse kulud kajastatakse kasumiaruandes, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Ettevõtte tulumaks

Kehtiva Eesti tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata mitte ettevõtte kasumit, vaid dividende määraga 20/80 (kuni 01.01.2015: 21/79) netodividendidena väljamakstud summast.

Dividendidelt arvestatavat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes, sõltumata sellest, mis perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks dividendidena väljamaksmisel.

Konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad Leedu, Läti, Rootsi ja Belgia tütarettevõtete jooksvat ja edasilükkunud tulumaksu. Tulumaksumäär on Lätis ja Leedus 15%, Rootsis 22% ja Belgias 33%. Tulumaks kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud juhul, kui see seondub otse omakapitalis kajastatud kirjetega. Sellisel juhul kajastatakse ka tulumaks otse omakapitalis.

Jooksev tulumaks koosneb majandusaasta maksustatavalt kasumilt arvestatud tulumaksust, kasutades bilansipäeval kehtivat või sisuliselt kehtivat maksumäära, ning eelmiste perioodide korrigeeritud maksukohustust.

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse bilansilise kohustuse meetodil, mille kohaselt näidatakse finantsseisundi aruandes ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksusummad. Ajutised erinevused on vahed varade ja kohustuste maksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vahel. Alljärgnevaid ajutisi erinevusi ei arvestata: maksustamisel mittemahaarvatav firmaväärtus; varade või kohustuste esmane

kajastamine, mis ei mõjuta ei arvestuslikku kasumit ega ka maksustatavat kasumit (v.a. äriühendus); tütar- ja sidusettevõtete ning ühise kontrolli alla olevate ettevõtete investeeringutest tulenevad erinevused, kui on tõenäoline, et ajutine erinevus ei kao lähemas tulevikus. Ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel arvestatakse vara realiseerimise või kohustuse likvideerimise eeldatavat viisi ning maksusumma kalkuleerimisel kasutatakse maksumäära, mis kehtib või sisuliselt kehtib aruandekuupäeval.

Edasilükkunud maksuvara kajastatakse eeldusel, et ettevõtte teenib tõenäoliselt tulevikus maksustatavat kasumit, mille vastu on maksuvara võimalik ära kasutada ning ulatuses, mille määrab ära tulevane tõenäoline maksustatav tulu. Edasilükkunud maksuvara vaadatakse üle igal bilansipäeval ja seda vähendatakse selle tulevikus tõenäoliselt mitterealiseeruva summa ulatuses.

Dividendide väljamaksmisel tekkiv täiendav tulumaksukohustus kajastatakse samas perioodis, mil võetakse arvele dividendi maksmise kohustus.

Ennetähtaegselt kasutusele võtmata standardid ja kehtivate standardite tõlgendused

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on vastu võetud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning varasemate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad ettevõttele kohustuslikuks 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavate perioodide aruannetes.

Arvestuspõhimõtete ja esitusviisi muutused

Rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses eelmisel majandusaastal kasutatud põhimõtetega.

Uute ja/või muudetud IFRS standardite ja IFRIC-i tõlgenduste rakendamine

Alates 1. jaanuarist 2016 on kontsern rakendanud järgnevaid uusi ja/või muudetud IFRS standardeid:

IAS 1 Finantsaruannete esitamine muudatused: Avalikustamisalgatus

Muudatustega on täpsustatud standardit IAS 1, et lihtsustada finantsaruannete esitusviisi osas tehtavate hinnangute andmist. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Kontserni juhtkond on nimetatud muudatusi rakendanud.

IAS 16 Materiaalsed põhivarad ja IAS 38 Immateriaalsed varad muudatused: Aktsepteeritavate amortisatsioonimeetodite täpsustamine

Muudatust kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele ja see annab täiendavaid juhiseid materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamiseks. Selgitatakse, et tulupõhist meetodit ei peeta vara kasutamise kajastamiseks sobivaks. Muudatuse rakendamine ei avaldanud mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsern ei kasuta tulupõhiseid kulumiarvestuse ja amortisatsioonimeetodeid.

IAS 16 Materiaalsed põhivarad ja IAS 41 Põllumajandus muudatused: Viljakandvad taimed

Muudatust kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Viljakandvad taimed kuuluvad nüüdsest IAS 16 Materiaalsed põhivarad rakendusallasse ning nende kajastamisel tuleb järgida kõiki antud standardi nõudeid. Muudatuse rakendamine ei avaldanud mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole viljakandvaid taimi.

IAS 19 Huvitised töötajatele muudatused

Muudatust kohaldatakse 1. veebruaril 2015 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele ja see puudutab töötajate poolt kindlaksmääratud huvitistega plaani tehtavate sissemaksete raamatupidamisarvestust. Muudatuse eesmärk on lihtsustada selliste plaani tehtavate sissemaksete raamatupidamisarvestust, mis ei sõltu töötaja tööstaažist, näiteks töötajapoolsed sissemaksed, mida arvutatakse fikseeritud protsendina palgast. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IAS 27 muudatused Kapitaliosaluse meetodi kasutamine konsolideerimata finantsaruannetes

Muudatust kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele ja sellega on taaskehtestatud kapitaliosaluse meetodi kasutamise võimalus tütar-, ühis- ja sidusettevõtetesse tehtud investeeringute kajastamisel ettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes. Kontserni juhtkond ei ole nimetatud muudatusi rakendanud.

IFRS 11 Ühised ettevõtmised muudatus: Ühistegevuses osaluse omandamise kajastamine

Muudatust kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. IFRS 11 käsitleb osaluse kajastamist ühisettevõtetes ja ühistegevustes. Muudatuses antakse täiendavaid juhiseid selle kohta, kuidas kajastada raamatupidamises osaluse omandamist ühiselt kontrollitavates varades ja kohustustes, mis sisaldavad üht või mitut äritegevust. Kontsernil ei olnud tehinguid, mida kõnealune muudatus puudutaks.

IFRS 10, IFRS 12 ja IAS 28 muudatused – Investeerimisettevõtted: konsolideerimiserandi rakendamine

Muudatused käsitlevad kolme probleemi, mis tekkisid investeerimisettevõtete puhul konsolideerimiserandi rakendamisel. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Muudatused ei puuduta kontserni raamatupidamisaruandeid, kuna emaettevõtte ei ole investeerimisettevõtte.

2013. aasta detsembris andis IASB välja muudatuste kogumiku "Iga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2010-2012". Muudatusi kohaldatakse 1. veebruaril 2015 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Ükski muudatustest ei avaldanud mõju Kontserni finantsaruannetele.

- IFRS 2 Aktsiapõhine makse
- IFRS 3 Äriühendused
- IFRS 8 Tegevussegmendid
- IFRS 13 Õiglase väärtuse määramine
- IAS 16 Materiaalsed põhivarad
- IAS 24 Seotud osapooli käsitleva teabe avalikustamine
- IAS 38 Immateriaalsed varad

2014. aasta septembris andis IASB välja muudatuste kogumiku "Iga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2012-2014". Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Ükski muudatustest ei avaldanud mõju Kontserni finantsaruannetele.

- IFRS 5 Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad
- IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave
- IAS 19 Huvitised töötajatele
- IAS 34 Vahefinantsaruandlus

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud standardid

Kontsern ei ole rakendanud järgnevaid IFRS-i ja IFRIC-i tõlgendusi, mis on käesoleva raamatupidamisaruande avaldamise kuupäevaks vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud:

IFRS 9 Finantsinstrumendid

(kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

IFRS 9 asendab standardi IAS 39. Standard kehtestab uue finantsvarade klassifitseerimise ja mõõtmise raamistiku, finantskohustuste raamatupidamisliku kajastamise nõuded, finantsvarade allahindluse reeglistiku ja riskimaandamisarvestuse (hedge accounting) erireeglid. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRS 15 Kliendilepingutest saadav tulu

(kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Standardiga IFRS 15 kehtestatakse 5-astmeline mudel, mida hakatakse rakendama kliendilepingutest teenitavale tulule sõltumata tegevusalast ja tulutehingu liigist. Lisaks suurenevad oluliselt avalikustamismõõdud, nt kogutulu jaotuse avalikustamine muutub detailsemaks ja avalikustatakse informatsioon teostamiskohustuste (performance obligations) kohta, lepinguvara ja -kohustuste saldode muutused ning peamised juhtkonna hinnangud ja eeldused. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRS 15 Kliendilepingutest saadav tulu (Selgitused)

(kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Selgituste eesmärgiks on selgitada IASB kavatsusi IFRS 15 väljatöötamisel. Täpsustatud on teostamiskohustuste identifitseerimist, agendina tegutsemise kriteeriumeid ning litsentsitasude kajastamist. Esimese puhul muudeti „eraldi identifitseeritava“ põhimõtte sõnastust; teise puhul on antud juhiseid hindamiseks, kas ettevõtte tegutseb agendi või põhitöövõtjana, ning kuidas rakendada kontrollipõhimõtet. Litsentside kajastamise osas on lisatud juhised intellektuaalomandi ja litsentsitasude kajastamiseks. Selgitustega antakse ka täiendavaid praktilisi lihtsustusi ettevõtetele, kes rakendavad IFRS 15 täielikult tagasiulatuvalt või kes on valinud osaliselt tagasiulatuva rakendamise. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi selgituse rakendamise mõju.

IFRS 16 Rendiarvestus

(kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Standard IFRS 16 asendab standardi IAS 17 ja täpsustab, kuidas kajastada, mõõta ja esitada rente ning millised on avalikustamise nõuded finantsaruannetes. Standardi kohaselt kajastavad rentnikud kõiki rentidega seotud varasid ja kohustusi ühtse mudeli alusel bilansis, v.a. juhul kui rendiperioodi pikkus ei ületa 12 kuud või renditava vara väärtus on väheoluline. Rendileandjate jaoks jääb rentide kajastamine suures osas muutumatuks. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IAS 7 Rahavoogude aruanded: Avalikustamisalgatus (kohaldatakse 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Muudatustega täiendatakse aruande lugejatele kontserni finantseerimistegevuse kohta antavat informatsiooni. Ettevõtted on kohustatud avalikustama täiendavaid andmeid finantseerimistegevusega seotud kohustuste rahaliste ja mitterahaliste muutuste kohta, näiteks, avalikustades raamatupidamise aastaaruande lisades finantseerimistegevusega seotud kohustuste bilansiliste maksumuste muutuste analüüsi. Muudatuste rakendamine ei mõjuta kontserni finantsseisundit ega -tulemusi, kuid võib muuta kontserni poolt avalikustatavat teavet.

IAS 12 Tulumaks: Edasilükkunud tulumaksuvara kajastamine kasutamata maksukahjumitelt (kohaldatakse 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Muudatustega täpsustatakse, kuidas arvestada edasilükkunud tulumaksuvara õiglasest väärtuses kajastatavatelt finantsinstrumentidelt arvestatud realiseerumata kahjumitelt. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRS 2 muudatused - Aktsiapõhine makse: Klassifitseerimine ja mõõtmine (kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Muudatustega antakse juhised optsiooni üleandmise tingimuste mõjude arvestamiseks rahas arveldatavate aktsiapõhiste maksete hindamisel ja kajastamisel raamatupidamises, kinnipeetava tulumaksukohustuse kajastamiseks tasaarveldatavate aktsiapõhiste maksete puhul ja selliste aktsiapõhiste maksete tingimuste muudatuste kajastamiseks, mille tulemusena muutub aktsiapõhise makse klassifikatsioon rahas arveldatavast omakapitaliinstrumentides arveldatavaks. Muudatusel ei ole mõju kontserni raamatupidamisaruannetele, kuna kontsern ei tee selliseid makseid.

IFRS 10 ja IAS 28 muudatused: Varade müügi ja üleandmise tehingud investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel (heakskiitmine määramata ajaks edasi lükatud)

Muudatustes käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses ning äritegevuseks mitte kvalifitseeruvate varade puhul osaliselt. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRS 4 muudatused - Standardi IFRS 9 'Finantsinstrumendid' kohaldamine koos standardiga IFRS 4 'Kindlustuslepingud' (kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Muudatustega adresseeritakse muresid, mis on tekkinud seoses IFRS 9 rakendamisega varem, kui saab võimalikuks kohaldada kindlustuslepingute kajastamise standardit, mida IASB IFRS 4 asendamiseks välja töötab. Muudatused ei puuduta kontserni raamatupidamisaruandeid, kuna kontsernil puuduvad sellised kindlustuslepingud.

IAS 40 muudatused - Reklassifitseerimised kinnisvarainvesteeringuks (kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Muudatustega täpsustatakse, millal peaks ettevõtte klassifitseerima põhivara, sh lõpetamata põhivara, kinnisvarainvesteeringuks, või vastupidi. Kasutusviisi muutub, kui vara vastab, või enam ei vasta, kinnisvarainvesteeringu mõistele ja kasutusviisi muutuse kohta olemas selge tõendus. Ainuke juhtkonna kavatsus kasutusviisi muuta ei ole piisav vara ümberklassifitseerimiseks. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRICi tõlgendus 22: Välisvaluutatehingud ja ettemaksed (kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

Tõlgendus selgitab välisvaluutas tehtud ettemaksete raamatupidamislikku kajastamist ja katab sellised tehingud, mille puhul ettevõtte kajastab tasutud või saadud ettemaksu tulemusena mittefinantsvara või -kohustuse enne soetatud vara, kulu või tulu kajastamist. Muudatuse kohaselt on tehingu kuupäevaks, mille alusel määrata kasutatav valuutakurs, sellise ettemaksuvara või ettemakstud tulu kajastamise kuupäev. Kui

ettemakseid tehakse mitmes osas, tuleb ettevõttel määrata tehingu kuupäev iga sellise saadud või tasutud ettemakse kohta eraldi. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IASB on välja andnud muudatuste kogumiku "Iga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2014-2016". Muudatusi kohaldatakse standardi IFRS 12 osas 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, standardite IFRS 1 ja IAS 28 osas 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele.

- IFRS 1 Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt: See täiendus kaotab IFRS esmakordsele kasutajale lühiajaliselt lubatud erandid finantsinstrumentide, töötajatele makstavate hüvitiste ja investeerimisettevõtetega seotud avalikustamismõnede osas.
- IAS 28 Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse: Muudatustega selgitatakse, et riskikapitaliettevõtetel ja muudel kvalifitseeruvatel ettevõtetel on võimalus esialgsel arvele võtmisel otsustada kajastada investeeringut õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande ja seda on võimalik otsustada iga investeeringu puhul eraldi ehk rakendada investeeringu-põhiselt.
- IFRS 12 Muudes (majandus)üksustes olevate osaluste avalikustamine: Muudatustega täpsustatakse, et IFRS 12 avalikustamismõnoded, v.a. tütar-, ühis- ja sidusettevõtete kohta avalikustatav summaarne finantsinformatsioon, rakenduvad ka ettevõtte investeeringutele tütar-, ühis- ja sidusettevõtetesse, mis on klassifitseeritud müügiks hoitavaks varaks või lõpetatud tegevusvaldkonnaks kooskõlas IFRS 5-ga.

Kontsern plaanib rakendada ülaltoodud standardid ja tõlgendused nende jõustumise päeval, eeldusel, et need on EL-i poolt heakskiidetud.

4. Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused

Mitmed Kontserni arvestuspõhimõtted ja avalikustamismõtted eeldavad õiglase väärtuse määramist nii finantsvarade ja -kohustuste kui ka muude varade ja kohustuste osas. Õiglase väärtuse hindamisel on kasutatud allpool toodud meetodeid. Vajadusel on täiendav info õiglase väärtuse määramisel kasutatud eelduste kohta toodud vastavat vara või kohustust käsitlevas lisas.

Materiaalne põhivara

Kontsern kajastab maad ja ehitisi, masinaid ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara ümberhindluse meetodil. Selleks hindab Kontserni juhtkond regulaarselt, kas ümberhinnatud põhivarade õiglane väärtus erineb oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Ümberhinnatud põhivarade õiglase väärtuse määramisel tugineb juhtkond eksperthinnangutele, mis saadakse kas kontsernisiseselt vara kasutusväärtust testides või kontserniväliste hindajate abi kasutades iga 3 - 5 aasta jooksul (lisa 10).

Juhtkond on andnud hinnangu materiaalse põhivara kasulikule elueale võttes aluseks äritegevuse mahu, vastava ala kogemused ja tulevikuväljavaated. Lisas 3 on avalikustatud juhtkonna seisukoht kontserni materiaalse põhivara kasuliku eluea kohta.

Kinnisvara turuväärtuseks on eeldatav summa, mille eest on võimalik vahetada vara teadlike, huvitatud ja mitteseotud poolte vahelises tehingus turutingimustel, kusjuures osapooled tegutsevad teadlikult ja vabatahtlikult. Põhivara objektide turuväärtuse määramisel lähtutakse asendamisega kaasnevatest väljaminekutest, mida on amortiseeritud, või testitakse vara kasutusväärtust. Täiendav info lisas 10.

Immateriaalne põhivara

Kontserni kõige olulisem immateriaalne vara on firmaväärtus. Kontsern kontrollib firmaväärtuse langust vähemalt kord aastas. Selleks hinnatakse nende raha genereerivate üksuste kasutusväärtust, millele firmaväärtus on jagatud. Kasutusväärtuse kindlaksmääramiseks peab juhtkond andma hinnangu raha genereeriva üksuse eeldatavatele tulevastele rahavoogudele ning valima kohase diskontomäära nende rahavoogude nüüdisväärtuse arvutamiseks. Üksikasjalikumalt käsitletakse firmaväärtust lisas 12.

Varud

Äriühenduse käigus saadud varude õiglase väärtuse määramisel võetakse aluseks turutingimustel kehtiv müügihind, millest on maha arvatud hinnangulised tootmis- ja müügikulud ja mõistuspärane kasumimarginaal (lisa 25).

Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

Korrigeeritud soetusmaksumuse kajastatavate nõuete õiglase väärtuse leidmise aluseks on nõuetega seotud eeldatavate rahavoogude nüüdisväärtus, mille leidmisel on diskontomäärana kasutatud bilansipäeval kehtinud turu intressimäära. Täiendav info on esitatud lisades 11 ja 15.

Finantskohustused, mis ei ole tuletisinstrumendid

Avalikustamise eesmärgil kajastatud õiglane väärtus põhineb tulevaste põhiosa- ja intressimaksete rahavoogude nüüdisväärtusel, diskonteerimisel on kasutatud bilansipäeval kehtivat turu intressimäära. Kapitalirenditehingute puhul on turuintressimäära aluseks võetud sarnased renditehingud.

Edasilükkunud tulumaks

Kontsern kajastab edasilükkunud tulumaksuvarana tulumaksusummat, mida on järgmistel perioodidel eeldatavasti võimalik kasutada tekkiva tulumaksukohustuse katteks. Täpsem info edasilükkunud tulumaksuvara kohta on esitatud lisas 9.

Hüvitised töötajatele

Kontsern teeb makseid kahte pensioniplaani. Kindlaksmääratud pensionihüvitiste plaani kulu ning pensionikohustuse nüüdisväärtus määratakse kasutades aktuaarset hinnangut. Aktuaaride hinnang sisaldab mitmeid eeldusi, mis võivad erineda tegelikest tuleviku sündmustest. Antud eeldused sisaldavad diskontomäära, palgatõusu prognoosi, suremuse määra ja pensionite tõusu prognoosi kindlaks tegemist. Hinnangu keerulisuse ja pikaajalise laadi tõttu on määratud hüvitise kohustus väga tundlik muutustele antud eeldustes. Kõik eeldused vaadatakse üle igal aruandluse kuupäeval. Lisaks maksab kontserni tütarettevõtte Langerlo nv töötajatele staaži eest nõ juubelipreemiat. Detailsem informatsioon on toodud lisades 20 ja 25.

5. Müügitulu

Tuhandetes eurodes

Kontserni müügitulu jaguneb geograafiliselt järgmiselt:

	2016	2015
Suurbritannia	157 685	150 304
Taani	71 981	54 383
Läti	11 834	15 294
Rootsi	13 642	7 407
Holland	6 805	5 076
Itaalia	5 252	1 074
Saksamaa	3 914	17
USA	3 692	0
Muud	10 729	9 382
Müügitulu kokku	285 534	242 937

Kontserni müügitulu jaguneb tegevusalade lõikes järgmiselt:

	2016	2015
Pelletite müük	264 093	223 977
Elektri müük	20 380	17 933
Soojusenergia müük	1 061	1 027
Müügitulu kokku	285 534	242 937

6. Muud äritulud

Tuhandetes eurodes

	2016	2015
Kasum põhivara müügist	8	43
Tulu sihtfinantseerimisest (lisa 18)	625	521
Muud tulud	3 869	878
Muud äritulud kokku	4 502	1 442

7. Tööjõukulud

Tuhandetes eurodes

	2016	2015
Palgakulud	10 863	7 510
Sotsiaalmaksud	3 727	2 360
Staažitasud (lisa 20)	2 237	0
Tööjõukulud kokku	16 827	9 870

8. Finantskulud ja -tulud

Tuhandetes eurodes

	2016	2015
Intressitulu	436	323
Kasum valuutakursi muutustest	29	0
Muu finantstulu	40	0
Finantstulu kokku	505	323

Intressikulu finantskohustustelt	-4 791	-3 526
Muud finantskulud	-577	-1 919
Finantskulud kokku	-5 368	-5 445

9. Tulumaks

Tuhandetes eurodes

	2016	2015
Tulumaks:		
Arvestuslik tulumaks	-2 284	-1 228
Dividendide tulumaks	0	0
Edasilükkunud tulumaks	-587	-80
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	-2 871	-1 308

Tulumaks

Kasum enne tulumaksustamist	38 687	39 687
Maksustatav tulumaksuga järgnevatel põhjustel:		
Ettevõtete kasum (konsolideerimata)	53 502	40 298
Mahaarvatav kasum	-31 657	-24 948
Edasilükkunud maksukahjumi kasutamine ja amortisatsioonierinevused	-45 843	-8 626
Mittemaksustatav kasum	0	0
Mahaarvamatud kulud	127	1 244
Tulumaksuga maksustatav kasum*	15 467	7 968
Tulumaksuga maksustatavad dividendid	0	0
Kokku kuulub maksustamisele tulumaksuga	15 467	7 968
Arvestatud tulumaks	-2 284	-1 195
Eelmiste perioodide tulumaksu korrigeerimine	0	-33
Tulumaksukulu konsolideeritud aruandes	-2 284	-1 228

Edasilükkunud tulumaks:

Saldo perioodi alguses (vara)	1 393	1 283
Saldo perioodi alguses (kohustus)	-3 974	-438
Kajastatud konsolideeritud koondkasumiaruandes	-587	-80
Lisandumine äriühendusest	0	-3 346
Saldo perioodi lõpus (vara)	1 095	1 393
Saldo perioodi lõpus (kohustus)	-4 264	-3 974

Edasilükkunud tulumaks järgnevatel põhjustel:

Puhkusetasu reserv	77	274
Erinevused amortisatsiooni arvestamisel	-75 625	-73 594
Nõuete allahindlused	1 113	1 113
Kogunenud kahjum	53 317	55 000
Kokku kuulub maksustamisele	-21 118	-17 208
Edasilükkunud tulumaksu saldo	-3 168	-2 581

* Eestis maksustatakse tulumaksuga väljamakstavaid dividende, mitte kasumit. 2015. ja 2016. aastal maksis Kontsern dividende vaid tütarettevõtetelt laekunud dividendide ulatuses.

10. Materiaalne põhivara

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Lõpetamata põhivara	Kokku
Soetusmaksumus					
Saldo 31.12.2014	36 458	328 653	210	16 521	381 842
Lisandumine äriühendusest	9 666	28 746	633	184	39 229
Soetamine	1 937	8 642	157	27 935	38 671
Müük ja mahakandmine	-744	-1 218	-393	0	-2 355
Ümberklassifitseerimine	7 073	10 017	254	-17 129	215
Saldo 31.12.2015	54 390	374 840	861	27 511	457 602
Lisandumine äriühendusest*	7 616	4 675	0	63	12 354
Soetamine	3 303	13 939	70	23 427	40 739
Müük ja mahakandmine	-9	-938	-169	0	-1 116
Ümberklassifitseerimine	4 401	22 114	0	-26 515	0
Saldo 31.12.2016	69 701	414 630	762	24 486	509 579
Akumuleeritud kulum					
Saldo 31.12.2014	7 681	30 279	132	0	38 092
Arvestatud kulum	2 863	22 001	142	0	25 006
Mahakantud põhivara kulum	-671	-1 227	-274	0	-2 172
Saldo 31.12.2015	9 873	51 053	0	0	60 926
Arvestatud kulum	3 339	23 739	382	0	27 460
Mahakantud põhivara kulum	-4	-926	-138	0	-1 068
Saldo 31.12.2016	13 208	73 866	244	0	87 318
Jääkväärtus					
31.12.2014	28 777	298 374	78	16 521	343 750
31.12.2015	44 517	323 787	861	27 511	396 676
31.12.2016	56 493	340 764	518	24 486	422 261

*Täiendav informatsioon on esitatud lisas 25.

Kapitalirendi tingimustel soetatud masinad ja seadmed

2016. aastal oli kapitalirendiga soetatud varade maksumus 67 tuhat eurot (2015. aastal 112 tuhat eurot). 31.12.2016 oli kapitalirendi tingimustel soetatud seadmete raamatupidamisklik jääkväärtus 179 tuhat eurot (31.12.2015 302 tuhat eurot).

Tagatiseks panditud varad

31.12.2016 seisuga olid kõik põhivara objektid panditud pangalaenu tagatiseks (info lisas 17).

Lõpetamata põhivara

2016. aasta lõpus on lõpetamata põhivarana kajastatud investeeringud uude Osulas asuvasse soojuse ja energia koostootmisjaama, mis valmib 2017. aasta augustis ja Langerlo nv Belgia elektrijsaama ümberehitusse, mis saab valmis 2018. aasta sügisel. Seisuga 31.12.2016 oli soetatud põhivara eest tasumata 1 002 tuhat eurot, mis tasutakse 2017. aastal. 2016. aastal tasuti 2 254 tuhat eurot 2015. aasta investeeringute eest.

Kapitaliseeritud laenukulud

Põhivara summa sisaldab kapitaliseeritud intressikulu summas 254 tuhat eurot intressimääraga 3 kuu euribor + 1,6% ja 1 118 tuhat eurot intressimääraga 6 kuu euribor + 2,4%. Kapitaliseeritud intressikulude jääkväärtus oli 1 098 tuhat eurot.

Põhivara ümberhindlus

Põhivara ümberhindlused on teostatud 31.12.2011 ja 31.12.2014 seisuga. Esimene ümberhindlus hõlmas Imavere, Alytuse ja Incukalnsi pelletitehaseid ning Helme ja Launkalne pelletitehaseid koos nende tehaste juurde ehitatud kombijaamadega. Ümberhindluse eesmärgiks oli tehaste väärtuse õiglane kajastamine, võttes arvesse ka pelletitehaste ja koostootmisjaamade koostoimimise sünergiaid. 2014. aasta lõpus teostatud ümberhindlus hõlmas Ebavere ja Osula pelletitehaseid ja Incukalnsi kombijaamasid koos pelletitehasega. 2014. aasta ümberhindluse järgse väärtuse ja esialgse väärtuse vahe oli kokku 115 334 tuhat eurot. Põhivara ümberhindlust teostas rahvusvaheliselt tunnustatud, tehnilisele auditile, inseneriteenustele ja tehnilisele järelvalvele spetsialiseerunud Soome ettevõtte Pöyry OY.

Seisuga 31.12.2016 on Kontserni juhtkond ülevaadanud eelnevate põhivara ümberhindluste peamised eeldused ja teostanud uued arvestused. Põhivara väärtuse langust ega ka olulist väärtuse tõusu ei tuvastatud ja korrektsioone ei olnud vaja teha.

Hindamisel kasutatud peamised eeldused:

Hindamisel arvestati pelletitehase ja koostootmisjaama koostoimimisest tekkivat sünergiaid. Pelletitehas on suur elektri- ja soojusenergia tarbija ning seda aastaringselt. Töötundide kõrge arv võimaldab saavutada koostootmisjaama töö maksimaalset efektiivsust.

Pelletitehas tarbib kogu koostootmisjaamas toodetava soojusenergia (ca 120 GWh) ning olulise osa (30-35%) toodetavast elektrienergiast.

Koostootmisjaam töötab 11,5 kuud aastas.

Koostootmisjaama kütuseks on biomass, mida soetatakse kasutades samasid tarnekanaleid kui pelletite tootmiseks kasutatava toorme hankimisel.

Kõik kasutatud sisendid (nii tulu kui kulupoolel) on tänased tegelikud andmed, mida on tulevaste perioodide osas muudetud vastavalt oodatavale inflatsioonile ja turuolukorra muutustele.

11. Pikaajalised nõuded ja investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse

Kontserni tütarettevõtte Graanul Mets OÜ soetas 2015. aastal osalused Eestis registreeritud metsandusettevõtetes Karo Mets OÜ ja Roger Puit AS.

Karo Mets OÜ-s omandati 2015. aasta veebruaris 50% osadest, mille eest tasuti 1 000 tuhat eurot. Omandatud netovara õiglane väärtus oli 470 tuhat eurot ja tehingust tekkis firmaväärtus 530 tuhat eurot.

Ettevõttes Roger Puit AS omandati 32,35 % aktsiakapitalist (55 aktsiat) 2015. aasta juulis. Osaluse maksumus oli 9 706 tuhat eurot. Omandatud netovara õiglane väärtus oli 4 569 tuhat eurot ja tekkis firmaväärtus 5 137 tuhat eurot.

Kontsernile kuulub ka 2010. aasta detsembris omandatud 50% Eestis registreeritud ühisettevõtte AS Valga Puu aktsiatest. Tehingu maksumus oli 511 tuhat eurot. Omandatud netovara õiglane väärtus oli 108 tuhat eurot ja tehingust tekkis firmaväärtus 403 tuhat eurot. AS Valga Puu tegevusalaks on metsa ülestöötamine, metsamaade hooldus ja puidukaubandus.

Investeeringute väärtuse test on teostatud Kontserni juhtkonna poolt seisuga 31.12.2016. Ettevõtete kaetav väärtus osutus kõrgemaks kui raamatupidamislik jääkväärtus ja vara väärtuse langust ei tuvastatud.

Alates 01.05.2013 on ühisettevõtteks kajastatud USA-s asuv Rentech Graanul LLC (50% osalus), mis kuni 30.04.2013 kandis nime Fulghum Graanul LLC ja oli kontserni tütarettevõtte.

Finantsseisundi aruande pikaajaliste nõuete all on kajastatud laenuid ja intressinõuded ühisettevõtete vastu. Aruandeperioodil on ühisettevõttele Valga Puu OÜ ja Karo Mets OÜ antud laenu 4 866 tuhat eurot ja Valga Puu OÜ on tagasi maksnud laenu 6 000 tuhat eurot.

Tuhandetes eurodes

31.12.2016 31.12.2015

Pikaajalised laenuid	5 485	6 620
Intress	179	195
Pikaajalised nõuded kokku	5 664	6 815

Finantsseisundi aruande kirje „investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ all on kajastatud investeeringud kapitaliosalusemeetodil. Täpsem finantsinfo sidus- ja ühisettevõtete kohta on esitatud järgnevas tabelis:

2016. aasta sidus- ja ühisettevõtete finantsinfo

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Valga Puu	Karo Mets	Roger Puit	Kokku
Põhivara	24 647	3 848	26 694	55 189
Käibevara	3 355	2 189	10 921	16 465
Pikaajalised kohustused	-21 445	-2 742	-20 706	-44 893
Lühiajalised kohustused	-2 392	-1 112	-574	-4 078
Omakapital	4 165	2 183	16 335	22 683
Kontserni osa omakapitalist	1 865	592	5 285	7 742
Firmaväärtus	403	530	5 137	6 070
Väärtus bilansis kokku	2 268	1 122	10 422	13 812

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Valga Puu	Karo Mets	Roger Puit	Kokku
Tulud kokku	22 806	8 367	7 917	39 090
Müügi- ja tootmiskulud	-20 674	-7 882	-6 013	-34 569
Muud tegevuskulud	-346	-260	-335	-941
Finantstulud ja -kulud	-744	-59	-325	-1 128
Kasum /-kahjum enne tulumaksu	1 042	166	1 244	2 452
Tulumaks	-65	0	0	-65
Aruandeaasta kasum /kahjum	977	166	1 244	2 387
Kontserni osa aruandeaasta kasumist / kahjumist	489	83	402	974

2015. aasta sidus- ja ühisettevõtete finantsinfo

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Valga Puu	Karo Mets	Roger Puit	Kokku
Põhivara	19 345	1 836	22 597	43 778
Käibevara	2 840	2 118	10 729	15 687
Pikaajalised kohustused	-15 493	-760	-17 894	-34 147
Lühiajalised kohustused	-3 245	-1 176	-340	-4 761
Omakapital	3 447	2 018	15 092	20 557
Kontserni osa omakapitalist	1 506	509	4 883	6 898
Firmaväärtus	403	530	5 137	6 070
Väärtus bilansis kokku	1 909	1 039	10 020	12 968

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Valga Puu	Karo Mets	Roger Puit	Kokku
Tulud kokku	24 076	7 087	5 831	36 994
Müügi- ja tootmiskulud	-21 567	-6 930	-4 897	-33 394
Muud tegevuskulud	-331	-98	-127	-556
Finantstulud ja -kulud	-525	-28	-295	-848
Kasum /-kahjum enne tulumaksu	1 653	31	512	2 196
Tulumaks	-30	0	0	-30
Aruandeaasta kasum /kahjum	1 623	31	512	2 166
Kontserni osa aruandeaasta kasumist / kahjumist	805	39	314	1 158

12. Immateriaalne põhivara

Tuhandetes eurodes	Firmaväärtused	Litsentsid	Muud immat. varad	Kokku
Soetusmaksumus				
Saldo 31.12.2014	11 128	19	291	11 438
Lisandumine äriühendusest	58 494	0	0	58 494
Ümberklassifitseerimine	0	0	-237	-237
Saldo 31.12. 2015	69 622	19	54	69 695
Lisandumine äriühendusest*	26 568	0	0	26 568
Soetus	0	0	170	170
Saldo 31.12. 2016	96 190	19	224	96 433
Kulum ja väärtuse langus				
Saldo 31.12.2014	4 883	16	65	4 964
Arvestatud kulum	0	1	2	3
Ümberklassifitseerimine	0	0	-25	-25
Saldo 31.12. 2015	4 883	17	42	4 942
Arvestatud kulum	0	1	3	4
Saldo 31.12. 2016	4 883	18	45	4 946
Jääkväärtus				
31.12.2014	6 245	3	226	6 474
31.12.2015	64 739	2	12	64 753
31.12.2016	91 307	1	179	91 487

*2016. aastal soetas Kontsern tütarettevõtte Langerlo nv. Tehingu tulemusena kajastati firmaväärtus summas 26 568 tuhat eurot. Ostuanalüüs ning täpsem info äriühenduse kohta on esitatud lisas 25.

Väärtuse languse test raha genereerivale üksusele

Alates äriühenduste toimumisest kuni 2014. aasta lõpuni oli firmaväärtus jagatud kolmele eraldi rahagenereerivale üksusele: graanulitehased Imaveres, Launkalnes ja Alytuses. Et Kontserni tegevus on aja jooksul üha enam integreerunud ja ettevõtete juhtimine tsentraliseeritud, st juhtimisotsuseid tehakse kogu Kontserni kui terviku tulemuste alusel, ning erinevad tehased saavad kõik vähemal või rohkemal määral firmaväärtusest kasu, leidis juhtkond 2015. aastal, et objektiivsem on firmaväärtuse jagamine kogu Kontserni tegevusele. 2016. aastal jagati enne Langerlo nv soetust kajastatud firmaväärtus ühele rahagenereerivale üksusele ning Langerlo nv firmaväärtust testiti eraldi. Mõlema üksuse väärtust testiti juhtkonna poolt kasutusväärtusena 2016. aasta detsembris. Testi tulemusena vara väärtuse langust ei tuvastatud.

Kasutusväärtus määrati raha genereeriva üksuse rahavoogude diskonteerimise teel tuginedes järgneva viie aasta äriplaanile ja eelarvetele. Tuleviku rahavoogude arvestus põhines järgmistel eeldustel:

- keskmine müügihinna tõus 2% aastas perioodil 2018 - 2024
- tooraine hinnatõus 2% aastas
- keskmine intressikulu laenudelt on 2-3% aastas
- muud tegevuskulud tõusevad 2% aastas
- tehaste kasulik eluiga on 20 aastat

- investeeringud põhivarasse kogu kontsernis, v.a. Langerlo elektrijaam, on 2017. aastal 16 550 tuhat eurot, 2018. aastal 5 800 tuhat eurot ja 2019 - 2014 1 000 tuhat eurot aastas
- tulumaksujärgne diskontomäär 8,63%

Langerlo nv firmaväärtuse testi eeldused olid järgmised:

- investeeringu maksumus 324 miljonit eurot
- jaam alustab elektritootmist graanulite baasil 2018. aasta sügisel
- kasulik eluiga on 10 aastat
- intress 5%
- elektri hind 2018. aastal 35 eurot/MWh, järgmistel aastatel hind tõuseb 2% aastas
- riiklik taastuvenienergia toetus 93 eurot/MWh
- graanulite hind tehases 2018. aastal 150 eurot/tonn, järgmistel aastatel tõuseb 1,5% aastas

Peamiste eelduste aluseks on eelnevate aastate kogemused, informatsioon rahvusvahelisel kütuseturul toimuva kohta ja turu olukorra analüüsi tulemused.

Sensitiivsusanalüüs

Eeldusel, et muud asjaolud jäävad samaks nagu ülal mainitud, ei põhjustaks 1% müügihinna muutus firmaväärtuse allahindluse vajadust. Samuti ei põhjustaks firmaväärtuse allahindluse vajadust 1% toorainehindade tõus ega diskontomäära 0,5% kasv.

13. Varud

Tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Materjal ja kaubad	10 773	16 643
Valmistoodang	22 305	17 657
Muud varud	6 332	2 071
Varud kokku	39 410	36 371

2016. ega 2015. aastal ei ole allahindlusi tehtud. Valmistoodangu varude muutuse erinevus antud lisas ja kasumiaruandes on tingitud asjaolust, et SIA Latgrani soetamisel saadud valmistoodang kajastati 2015. aasta aruandes kaubavaruna.

14. Ettemakstud maksud

Tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Käibemaks	3 558	6 838
Muud maksud	322	238
Kokku ettemakstud maksud	3 880	7 076

15. Lühiajalised nõuded ja ettemaksed

Tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Nõuded ostjate vastu	34 142	15 786
Muud nõuded ja ettemaksed	1 407	1 036
Nõuded kokku	35 549	16 822

31.12.2016 seisuga oli Kontsernil ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid 91 tuhat eurot. (2015. aastal 1 113 tuhat eurot). 2015. aasta ebatõenäolistest nõuetest laekus 83 tuhat 2015. aastal. Täiendav info lisas 22.

16. Omakapital ja reservid

Aktsiakapital

31.12.2016 seisuga koosnes ettevõtte aktsiakapital 18 000 tuhandest lihtaktsiast. Kõikide aktsiate nimiväärtus on 0,6 eurot. Kõikide väljastatud aktsiate eest on täielikult tasutud.

Lihtaktsiate arv 31.12.2016	18 000 000
Lihtaktsiate arv 31.12.2015	18 000 000

Lihtaktsiad annavad omanikele õiguse saada dividende ja ühe hääle aktsia kohta aktsionäride üldkoosolekul.

2016. aastal maksti dividende kokku 2 466 tuhat eurot ja dividend aktsia kohta oli 0,137 eurot.

Kohustuslik reservkapital

Ettevõtte peab moodustama kohustusliku reservkapitali vastavalt Eesti Äriseadustikule. Igal aastal tuleb kohustuslikku reservi kanda vähemalt 5% puhaskasumist kuni reserv moodustab 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservi võib kasutada kahjumite katmiseks ja aktsiakapitali suurendamiseks.

Põhivara ümberhindluse reserv

Kontsern kajastab maad ja ehitisi, masinaid ja seadmeid ning nende põhivaragruppidega seotud lõpetamata põhivara ümberhindluse meetodil. Põhivara bilansilise jääkväärtuse suurenemine ümberhindluse tulemusena kajastatakse läbi koondkasumi ja akumuliseeritakse omakapitali kirjel „Ümberhindluse reserv“.

Jaotamata kasum

31.12.2016 seisuga oli Kontserni jaotamata kasum 129 313 tuhat eurot. Peale 1.01.2015 on tulumaks dividendide väljamaksmisel 20/80 jaotatud netodividendidelt. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel neto dividendidena on 25 863 tuhat eurot, seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 103 450 tuhat eurot. Vastavalt laenulepingutele tuleb üle 20% puhaskasumist dividendina välja maksmiseks saada eelnev nõusolek finantseerijatelt.

Tingimusliku tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud maksumäär, mis kehtib 2017. aastal väljamakstavatele dividendidele ja eeldus, et jaotatavad dividendid ja nendelt tekkiv tulumaks kokku ei ületaks jaotamata kasumi jääki seisuga 31. detsember 2016.

Välismaa tütarettevõtetelt saadud dividendidelt täiendavat tulumaksukulu ei teki.

17. Laenukohustused

Lisa annab ülevaate Kontserni intressiga laenude lepingutingimuste kohta. Täiendavat teavet kontserni intressi- ja valuutariskide kohta saab lisast 22.

<i>Tuhandetes eurodes</i>	31.12.2016	31.12.2015
Pikaajalised kohustused		
Tagatisega pangalaenud	182 340	178 443
Kapitalirendikohustused	163	346
	182 503	178 789
Lühiajalised kohustused		
Pikaajaliste pangalaenude lühiajaline osa	28 460	22 199
Kasutatud arvelduskrediit	35 017	29 498
Kapitalirendikohustuste lühiajaline osa	245	260
	63 722	51 957
Kõik kokku	246 225	230 746

Laenude tähtajad ja tingimused:

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Valuuta	Intressi-määr	Tähtaeg	Jääk 31.12.2016	Jääk 31.12.2015
Tagatisega Nordea pangalaenu limiit	EUR	Euribor +1,6%-2,0%	2020	60 665	54 851
Tagatisega EBRD pangalaenu limiit	EUR	Euribor +1,9%-2,9%	2025	80 801	65 791
Tagatisega Danske pangalaenu limiit	EUR	Euribor +2,0%	2020	69 334	80 000
Kasutatud arvelduskrediit	EUR	Euribor +0,67-1,5%*	2017	35 017	29 498
Kapitalirendikohustused	EUR	Euribor +1,5-2,4%	2017 - 2020	408	606
Kokku laenukohustused				246 225	230 746

Tagatised

- Hüpoteegid kõigile kontserni ettevõtete varadele sh. 8 kinnistut Eestis, 3 kinnistut Lätis ja 2 kinnistut Leedus
- Osade ja aktsiate pant järgmistele ettevõtetele: Osula Graanul, Ebavere Graanul, Pelletiküte, Helme Energia, Helme Graanul, Graanul Energia, Graanul Mets, Imavere Energia, Naturkraft Sverige, SIA Graanul Invest, SIA Graanul Pellets, SIA Incukalns Energy, UAB Graanul Invest, SIA Graanul Pellets Energy.
- Kommertspandid kõigile grupi ettevõtetele
- Pandileping UAB Graanul Investi kinnistu rendilepingule Leedus
- Pandileping kõigi grupi ettevõtete pangakontodele

Lisaks on kõik kindlustuslepingute järgi saadavad hüvitused panditud panga kasuks. Panditud varade jääkväärtused ja täiendav info on lisas 10.

*Danske pangast saadud arvelduskrediidi intress on seotud EONIA-ga (Euro Overnight Index Average). Teiste laenude intressid on seotud 6 kuu Euriboriga. Täpsem info lisas 22.

Kapitalirendikohustused

Kapitalirendikohustuste maksetähtajad on järgmised:

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Alla ühe aasta	Üks kuni viis aastat
Saldo 31.12.2016		
Tuleviku miinimummaksed	249	166
Intress	-4	-3
Miinimummaksete nüüdisväärtus	245	163
Saldo 31.12.2015		
Tuleviku miinimummaksed	266	354
Intress	-6	-8
Miinimummaksete nüüdisväärtus	260	346

18. Sihtfinantseerimine

<i>Tuhandetes eurodes</i>	2016	2015
Saldo aruandeaasta alguses	7 875	5 145
Saadud aruandeperioodil	390	3 251
Kajastatud kasumiaruandes	-625	-521
Saldo aruandeaasta lõpus	7 640	7 875
Sellest pikaajaline osa	7 002	7 197

19. Eraldised

<i>Tuhandetes eurodes</i>	31.12.2016	31.12.2015
Keskkonna taastamise reserv	5 942	0
Eraldised kokku	5 942	0

20. Töösuhtejärgsed ja muud hüvitised töötajatele

Pensioniplaaniga seoses on 31.12.2016 seisuga viidud läbi aktuaarne hindamine Contassur Assistance Conseil aktuaaride (kes ei kuulu ettevõtte ametnike ega töötajate hulka) poolt, kelle hinnangul on plaanil puudujääk, st kohustused ületavad plaani varasid. Hinnangulised kohustused sõltuvad plaani varadest tulevikus tehtavatest väljamaksetest.

Töösuhtejärgsed ja muud hüvitised on antud töötajatele Kontserni tütarettevõtte Langerlo nv poolt. Langerlo nv soetati juunis 2016. Käesoleva aruande kinnitamise kuupäeva seisuga ei ole kontserni juhtkond veel kogunud täit infot tütarettevõtte varade ja kohustuste väärtuste kohta kontrolli omandamise kuupäeva seisuga. Seetõttu on ostuanalüüs eelduslik ning juhtkond jätkab info kogumist faktide ja asjaolude kohta, mis eksisteerisid äriühingu toimumise hetkel kuni 31. maini 2017 või kuupäevani, mil

leitakse, et vajalik info on saadud (kui see on varem kui 31.05.2017). Täiendav info äriühenduse kohta on esitatud lisas 25.

2016. aasta raamatupidamise aastaaruandes on töösuhtejärgsete ja muude töötajatele makstavate hüvitiste algsaldo teadmata ning saldoks ostuanalüüsis on eeldatud nulli. Tegelik tulemus peegeldab eeldatavasti plaani puudujääki, mistõttu peaks ostuanalüüsis kajastuma täiendav kohustus ning firmaväärtus seeläbi olema suurem. Vajalikud korrigeerimised tehakse ostuanalüüsis tagasiulatuvalt 2017. aastal, kui hüvitiste suurus äriühenduse kuupäeval saab määratud enne 12 kuu möödumist äriühendusest. Muudatused hilisemalt tuvastatud asjaolude osas kajastatakse kas hinnangu muutuse või vea parandamisena vastavalt IAS 8 nõuetele.

Kohustus finantsseisundi aruandes:

Tuhandetes eurodes, 31.12.2016	Pensionid	Tervishoiu- kulud	Staaži- tasud	Kokku
Rahastatud kohustuste nüüdisväärtus	-18 599	0	0	-18 599
Plaanivarade õiglane väärtus	16 473	0	0	16 473
Plaani puudujääk	-2 126	0	0	-2 126
Muude kohustuste nüüdisväärtus	0	-2 635	-2 237	-4 872
Töösuhtejärgsete ja muude hüvitiste kohustus kokku	-2 126	-2 635	-2 237	-6 998

Koondkasumiaruandes kajastatud summad:

Tuhandetes eurodes, 2016	Pensionid	Tervishoiu- kulud	Staaži- tasud	Kokku
Muus koodkasumis kajastatud aktuaarsed kasumid/kahjumid	-2 126	-2 635	0	-4 761
Kasumiaruandes kajastatud aktuaarsed kasumid/kahjumid	0	0	-2 237	-2 237
Kokku	-2 126	-2 635	-2 237	-6 998

Pensionihüvitist ja muid hüvitisi arvestatakse Langerlo nv Belgia töötajatele. Kohustuse arvestamisel kasutatud eeldused:

- diskontomäär 1,1%
- pensioniiga 60
- inflatsioon 1,75%
- palkade tõus inflatsiooni koefitsient + 1%
- meditsiinikulude indeks 2,75%

21. Võlad ja ettemaksed

<i>Tuhandetes eurodes</i>	31.12.2016	31.12.2015
Võlad hankijatele	14 872	13 733
Maksuvõlad	2 921	3 183
sh. käibemaks	1 933	873
ettevõtte tulumaks	32	1 640
isiku tulumaks	199	223
sotsiaalmaks	403	366
muud maksud	354	81
Muud võlad	1 010	1 035
Ettemaksud ja viitvõlad	29 975	2 839
Kokku võlad ja ettemaksed	48 778	20 790

Saadud sihtfinantseeringu lühiajaline osa on kajastatud lisa kirje „Ettemaksud ja viitvõlad“ all. 2016. aasta summa on 638 tuhat eurot (2015. aastal 678 tuhat eurot). Täiendav info sihtfinantseeringute kohta on esitatud lisas 18.

Kontsern on andnud pangagarantiid osadest hankelepingtonest tulenevate kohustuste tagamiseks. Kuna kontsernil ei ole raskusi oma kohustuste täitmisega, siis tõenäosus garantiide realiseerumiseks on äärmiselt väike.

22. Finantsriskid

Krediidirisk, intressimäära muutumise risk ja valuutakursi muutuste risk tekib kontserni tavalise äritegevuse käigus.

Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju tekkimise risk, kui klient või finantstehingupartner jätab täitmata oma lepingulised kohustused ja võib tekkida peamiselt kontserni nõuetest klientide vastu. Krediidirisk sõltub peamiselt klientide majanduslikust olukorrast ja maksekäitumisest. Majandusharust ja klientide asukohariigist tulenev vältimatu riskitase ei avalda kontserni krediidiriskile olulist mõju. Kontsernis on kehtestatud krediidipoliitika, mille alusel iga uue kliendi maksevõimet analüüsitakse individuaalselt enne maksetingimuste ja tarnetingimuste kokkuleppimist. Klientide maksedistsipliini ja majanduslikku olukorda jälgitakse pidevalt. Kliendid, kes ei vasta kontsernis kehtivatele krediidikõlblikkuse tingimustele, võivad osta kaupa ainult ettemaksuga.

Maksimaalset krediidiriski näitab nõuete ja pangakontodel oleva raha bilansiline jääkväärtus. 31.12.2016 oli nõudeid ostjate vastu 34 142 tuhat eurot, sealhulgas üle 30 päeva tähtaja ületanud nõudeid 38 tuhat eurot. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuetena on 2016. aastal kuluks kantud 3 tuhat eurot. 2015. aasta ebatõenäoliste nõuete sisse nõudmiseks on käimas kohtuprotsess. 2016. aastal laekus 83 tuhat eurot 2015. aastal ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuetest.

Ülejäänud nõuete osas on juhtkond seisukohal, et bilansipäeval ei olnud olulist krediidiriski, kuna valdav osa tähtaega ületanud nõuetest on tagatud pangagarantiidega. 2016. aasta lõpu seisuga moodustab nõuete kogusummast 58% ühe kliendi võlgnevus. Kuna tegemist on hea krediidi reitinguga väga usaldusväärse kliendiga ja aruande koostamise ajaks on kogu summa juba laekunud, ei näe juhtkond olulist krediidiriski sellises nõuete kontsentratsioonis.

Nõuded ostjate vastu vanuseline jaotus 31.12.2016 (tuhandetes eurodes)

Aegumata	Tähtaja ületanud 0 - 14 päeva	Tähtaja ületanud 15 - 30 päeva	Tähtaja ületanud üle 30 päeva
32 629	1 451	24	38

Nõuded ostjate vastu vanuseline jaotus 31.12.2015 (tuhandetes eurodes)

Aegumata	Tähtaja ületanud 0 - 14 päeva	Tähtaja ületanud 15 - 30 päeva	Tähtaja ületanud üle 30 päeva
9 184	3 718	2 721	163

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda tähtaegselt täita oma finantskohustusi. Kontserni likviidsusjuhtimise eesmärgiks on kindlustada nii palju kui võimalik, et alati oleks piisav likviidsus kohustuste tähtaegseks täitmiseks. Likviidsusrisi vältimiseks koostab juhtkond detailseid rahavoogude prognoose ja planeerib hoolikalt investeringute ajagraafikut. Tavaliselt kindlustab kontsern rahaliste vahendite olemasolu vähemalt järgneva 30 päeva tavapäraste tegevuskulude ja finantskohustuste täitmiseks.

Järgnev tabel näitab võlakohustuste lepingulisi maksetähtaegsid ilma intressimakseteta 31.12.2016 seisuga.

Tuhandetes eurodes	Jääkväärtus 31.12.2016	Makse- tähtaeg 12 kuu jooksul	Makse- tähtaeg 1 ja 5 aasta vahel	Makse- tähtaeg üle 5 aasta
Tagatisega Nordea pangalaenu limiit	60 665	9 222	51 443	0
Tagatisega EBRD pangalaenulimiit	80 801	8 570	34 280	37 951
Tagatisega Danske pangalaenulimiit	69 334	10 668	58 666	0
Kasutatud arvelduskrediit	35 017	35 017	0	0
Kapitalirendikohustused	408	245	163	0
Kokku intressikandvad võlakohustused	246 225	63 722	144 552	37 951

Järgnevas tabelis on esitatud võrdlusandmed võlakohustuste maksetähtaegade kohta 31.12.2015 seisuga:

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Jääkväärtus 31.12.2015	Makse- tähtaeg 12 kuu jooksul	Makse- tähtaeg 1 ja 5 aasta vahel	Makse- tähtaeg üle 5 aasta
Tagatisega Nordea pangalaenu limiit	54 851	5 432	49 419	0
Tagatisega EBRD pangalaenulimiit	65 791	6 100	24 400	35 291
Tagatisega Danske pangalaenulimiit	80 000	10 667	69 333	0
Kasutatud arvelduskrediit	29 498	29 498	0	0
Kapitalirendikohustused	606	260	346	0
Kokku intressikandvad võlakohustused	230 746	51 957	143 498	35 291

Kontserni arvelduskrediidilimiit on 45 000 tuhat eurot. Krediidilimiiti võib peale tähtaja möödumist pikendada.

Tururiskid

Intressirisk

Kontserni muutuva intressiga laenukohustused võivad põhjustada prognoositud rahavoogude muutusi intressimäära muutumise tõttu. Intressirisk sõltub EURIBOR-i muutustest, sest enamuse laenukohustuste intressimäär on seotud 6 kuu EURIBOR-iga. Juhtkond on kaalunud intressiriski maandamist ja Danske panga ning Nordea panga muutuva EURIBOR-iga laenulimiitide puhul on kasutatud swap tehingut. Swap õiglane väärtus 31.12.2016 seisuga oli -582 tuhat eurot, mis on kajastatud pikaajalises võlas (31.12.2015: -928 tuhat eurot).

Sensitiivsusanalüüs muutuva intressiga võlakohustustele

Intressimäära muutus 1% võrra oleks muutnud kasumit ja omakapitali 2 185 tuhat eurot, eeldusel, et kõik muud tingimused jäävad samaks.

Valuutakursi muutuste risk

Valuutakursi muutuste riski maandamiseks koostatakse kontsernis kõik välisriikidega seotud lepingud eurodes. Kontserni nõuded ja kohustused on peamiselt euroga seotud valuutades. Kõik olemasolevad pikaajalised laenu- ja liisingulepingud on koostatud eurodes. Seetõttu käsitletakse neid valuutariskita kohustustena.

Kapitali juhtimine

Kontserni juhtkonna eesmärk on säilitada tugev omakapitali osatähtsus, et hoida investorite, kreditoride ja turu usaldust ning saavutada äriplane areng. Juhtkond püüab säilitada tasakaalu laenukapitali kaasamisega saavutatava kiirema kasvu ja suurema kasumlikkuse ning eeliste ja turvalisuse vahel, mida annab usaldusväärne kapitalistruktuur. Kapitali juhtimise eesmärkides ei ole aruandeaastal muutusi toimunud. Kontsernil on pankade poolt kehtestatud nõuded omakapitalile. Vastavalt laenulepingutele tuleb eelnevalt saada panga nõusolek aktsiakapitali muutusteks ja dividendide jagamiseks, kui summa ületab 20% aruandeaasta puhaskasumist.

Õiglased väärtused

Raha, nõuete ja kohustuste õiglased väärtused ei erine nende bilansilistest jääkväärtustest. Pikaajaliste laenude õiglane väärtus ei erine bilansilisest jääkväärtusest, kuna tegu on ujuva intressimääraga laenudega.

Õiglase väärtuse hindamise hierarhia seisuga 31.12.2016

Ümberhindlusemeetodil kajastatav põhivara - maa, ehitised, masinad ja seadmed bilansilise väärtusega 422 261 tuhat eurot (lisa 10) - tase 3.

Varad, mille õiglased väärtused on avalikustatud - antud laenud 5 485 tuhat eurot (lisa 11) - tase 3.

Kohustused, mille õiglased väärtused on avalikustatud - saadud laenud ja liisingud 246 225 tuhat eurot (lisa 17) - tase 2.

Tuletisinstrumentid - SWAP tehing 582 tuhat eurot - tase 2

Täiendav info õiglase väärtuse hierarhia tasemete kohta on esitatud lisa 3.

23. Kasutusrent

Järgmiste perioodide kasutusrendi maksed mittekatkestatavatest rendilepingutest:

Tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Alla ühe aasta	628	564
Üks kuni viis aastat	1 032	830
Kasutusrendimaksed kokku	1 660	1 394

Kontsern rentis kasutusrendi tingimustel sõidukeid, hakkureid ja rataslaadureid. 2016. aastal on kasumiaruandes müüdnud kauba kulude all kajastatud kasutusrendi kulusid 564 tuhat eurot (2015.a. 558 tuhat eurot) ja mitmesuguste tegevuskulude all kajastatud kasutusrendi kulusid 229 tuhat eurot (2015. a. 46 tuhat eurot).

24. Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks aktsionäre, juhtkonda ja nendega seotud ettevõtteid ning ühisettevõtteid. Kontserni emaettevõte on Biofuel OÜ.

Juhtkonna kompensatsioonid

2016. aastal koosnes juhtkond neljast juhatuse liikmest, kelle töötasu oli 515 tuhat eurot (2015. aastal 604 tuhat eurot). Juhatuse liikmetel on õigus saada lahkumiskompensatsiooni nelja kuupalga ulatuses. Nõukogu koosneb neljast liikmest ja nõukogu liikmete tasu 2016. aastal oli 69 tuhat eurot (2015. aastal 64 tuhat eurot).

Muud tehingud ja saldod seotud osapooltega 2016. aastal

Ettevõte	Müügid	Ostud	Nõuded	Ostuvõlad
Valga Puu	117	10 542	23	531
Karo Mets	0	2 506	0	123
Roger Puit	26	3 015	0	123

Muud tehingud ja saldod seotud osapooltega 2015. aastal

Ettevõtte	Müügid	Ostud	Nõuded	Ostuvõlad
Valga Puu	58	11 946	7	64
Karo Mets	0	1 947	0	60
Roger Puit	0	1 147	0	100

Tehingud põhinesid sarnaste tehingute normaalsel turuhinnal ja nende eest tasuti tavalistel tingimustel.

Info ühissettevõtetele antud laenude kohta on toodud lisas 11.

25. Kontserni tütarettevõtted

	Asukoht	Osalus	
		31.12. 2016	31.12. 2015
Graanul Invest UAB	Leedu	100%	100%
Graanul Invest SIA	Läti	100%	100%
Osula Graanul OÜ	Eesti	100%	100%
Osula Energia OÜ	Eesti	100%	100%
Naturkraft Sverige AB	Rootsi	100%	100%
Pelletiküte AS	Eesti	100%	100%
Helme Graanul OÜ	Eesti	100%	100%
Graanul Pellets SIA	Läti	100%	100%
Graanul Energia OÜ	Eesti	100%	100%
Helme Energia OÜ	Eesti	100%	100%
Brocenis Pellets SIA	Läti	100%	100%
Incukalns Energy SIA	Läti	100%	100%
Imavere Energia OÜ	Eesti	100%	100%
Graanul Mets OÜ	Eesti	100%	100%
Ebavere Graanul OÜ	Eesti	100%	100%
Graanul Pellets Energy SIA	Läti	100%	100%
Graanul Invest Energy SIA	Läti	100%	100%
Latgran SIA	Läti	100%	100%
GI Energy Investments OÜ	Eesti	100%	0%
GI Power Plants OÜ	Eesti	100%	0%
Langerlo nv	Belgia	100%	0%
Graanul Energy Solutions B.V.	Holland	100%	0%

Tütarettevõtted Graanul Invest UAB, Graanul Invest SIA, Graanul Pellets SIA, Helme Graanul OÜ, Osula Graanul OÜ, Ebavere Graanul OÜ ja Latgran SIA on tootmisettevõtted, mis tegelevad pelletite tootmisega. Naturkraft Sverige AB on loodud jae- ja hulgimüügiga tegelemiseks Rootsi turul. Pelletiküte AS tegeleb pelletite jaemüügiga ja soojatootmise projektide arendamisega Eestis. Graanul Energia OÜ, Helme Energia OÜ, Imavere Energia OÜ, Incukalns Energy SIA, Graanul Pellets Energy SIA, Graanul Invest Energy SIA ja Osula Energia OÜ on loodud elektrienergia müügi ja hankimisega tegelemiseks ja koostootmisjaamade rajamiseks. Graanul Mets OÜ esindab Kontsernis metsanduse tegevusvaldkonda.

Broceni Pellets SIA on uus tütarettevõtte Lätis, kus on alustatud ettevalmistusi uue graanulitehase rajamiseks. Graanul Energy Solutions B.V. on loodud soojaprojektide arendamiseks Hollandis.

Kontserni tütarettevõtted GI Energy Investments OÜ ja GI Power Plants OÜ soetasid 2016. aasta juunis Belgia elektriijaama Langerlo nv. Tegemist on 1976. aastal ehitatud söe ja gaasi baasil töötava 476 MW tootmisvõimsusega elektriijaamaga. Aastate jooksul on jaama olulises mahus renoveeritud ja täiustatud. 2016. aasta aprillis lõppes luba kasutada kütusena sütt ja tekkis vajadus teostada ümberehitus taastuenergia tootmiseks graanulikütte baasil. 2016. aastal on alustatud investeeringuid ümberehitustöödeks ja täies mahus elektritootmine peaks uuesti algama 2018. aasta sügisel. Langerlo elektriijaamale on tagatud 10 aastaks taastuenergia tootmise subsideerimine.

Tehingu maksumus oli 23 194 tuhat eurot. Omandatud netovara õiglane väärtus oli -3 374 tuhat eurot ja soetusel tekkis firmaväärtus 26 568 tuhat eurot. GI Energy Investment OÜ omandas 99% aktsiatest ja GI Power Plants OÜ 1% aktsiatest. Soetuse eest on tasutud 4 000 tuhat eurot. Ülejäänud 19 194 tuhat eurot kuulub tasumisele peale seda kui tekib õigus kasutada projekti finantseerimiseks saadud laenu.

Materiaalse põhivara reaalsel olukorda ja õiglast väärtust on kontserni juhtkond koostöös eriala ekspertidega detailselt uurinud ja jõudnud järeldusele, et põhivara on heas seisus ja suures osas kasutatav ka peale elektriijaama ümberehitust, aga kuna projekt on seotud oluliste riskidega, siis on otsustatud esialgse ostuanalüüsi tulemusena ümberhindlust mitte kajastada.

Varud koosnesid soetamise hetkel söe jäägist ja tootmiseks vajalikest varuosadest. Kuna varude kogust ei olnud soetamise hetkel võimalik usaldusväärselt mõõta, siis ostuanalüüsis korrektsiooni ei teostatud. Aasta lõpus toimus inventuur, mille käigus tuvastati täpsed kogused ja selgitati välja varuosade hulk, mis on vajalik ka peale elektriijaama ümberehitust ning teostati vastavad korrektsioonid.

Ülejäänud varade ja kohustuste bilansilised väärtused olid võrdsed nende õiglase väärtustega ja seetõttu korrektsioone ei tehtud.

	Omandamiseelsed saldod	Omandatud varade ja kohustuste õiglased väärtused
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Materiaalne põhivara	12 354	12 354
Varud	3 579	3 579
Nõuded ja ettemaksud	3 184	3 184
Raha	1 017	1 017
Kohustused ja ettemaksed	-23 508	-23 508
Omandatud netovara õiglane väärtus	- 3 374	-3 374
Firmaväärtus		26 568
Soetusmaksumus		23 194
Sellest tasutud 2016. aastal		4 000
Omandatud raha		-1 017
Neto rahavoog		2 983

Omandamiseelsed jääkväärtused määrati vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele vahetult enne omandamist.

Kuna seisuga 31.12.2016 ei olnud juhtkonnal veel täielikku informatsiooni 31.05.2016 soetatud varade ja kohustuste kohta, on ostuanalüüs 2016 aasta lõpu seisuga esialgne. Juhtkond jätkab faktide ja asjaolude väljaselgitamist, mis esinesid 31.05.2016 seisuga ja mis peaks kajastuma Langerlo nv ostuanalüüsis. Näiteks ei ole käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamise kuupäeva seisuga kogutud vajalikku informatsiooni töösuhtejärgsete hüvitiste kohustuse suuruse kohta ostuhetke seisuga ning seetõttu on omandatud saldoks eeldatud null eurot. Seisuga 31.12.2016 on aktuaaride poolt teostatud hinnang ning finantsseisundi aruandes kajastatud töösuhtejärgse hüvitise suurus on 6 998 tuhat eurot (lisa 20). Sellest 4 761 tuhat eurot on kajastatud muus koondkasumis ning 2 237 tuhat eurot kasumiaruandes.

Vajalik info Langerlo nv ostuhetke varade ja kohustuste kohta plaanitakse koguda hiljemalt kuupäevaks 31.05.2017 ning nende andmete alusel korrigeeritakse vajadusel tagasiulatuvalt ostuanalüüsi 31.05.2016 seisuga.

26. Emaettevõtte konsolideerimata finantsinformatsioon

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Raamatupidamise Seadusega ning need ei ole emaettevõtte eraldiseisvad finantsaruanded IAS 27 "Konsolideerimata finantsaruanded" mõistes. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringuid tütar- ja sidusettevõtetesse soetusmaksumuses.

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes	31.12.2016	31.12.2015
Varad		
Materiaalne põhivara	19 528	17 412
Immateriaalne põhivara	6 502	6 335
Investeeringud tütaretevõtetesse	1 048	1 043
Pikaajalised investeeringud ja nõuded	151 750	120 940
Põhivara kokku	178 828	145 730
Varud	11 445	2 320
Ettemakstud maksud	2 514	3 588
Lühiajalised nõuded	36 033	18 509
Raha	18 016	5 004
Käibevara kokku	68 008	29 421
Varad kokku	246 836	175 151
Omakapital		
Aktsiakapital	10 800	10 800
Kohustuslik reserv	1 080	1 080
Põhivara ümberhindluse reserv	335	402
Jaotamata kasum	75 521	52 141
Omakapital kokku	87 736	64 423
Kohustused		
Pikaajalised laenukohustused	92 494	72 547
Muud pikaajalised kohustused	1 245	1 677
Pikaajalised kohustused kokku	93 739	74 224
Lühiajalised laenukohustused	43 926	29 846
Võlad ja ettemaksed	21 435	6 658
Lühiajalised kohustused kokku	65 361	36 504
Kohustused kokku	159 100	110 728
Kohustused ja omakapital kokku	246 836	175 151

Emaettevõtte kasumiaruanne

Tuhandetes eurodes

	2016	2015
Müügitulu	185 419	174 662
Muud äritulud	5 424	3 457
Tulud kokku	190 843	178 119
Valmistoodangu varude jääkide muutus	9 343	-883
Kaubad, materjal ja teenused	-173 369	-153 812
Tööjõukulud	-2 547	-2 094
Mitmesugused tegevuskulud	-1 765	-1 506
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-2 271	-1 901
Muud ärikulud	-46	-20
Ärikasum	20 188	17 903
Finantstulud	8 521	5 736
Finantskulud	-2 930	-4 276
Finantstulud ja -kulud	5 591	1 460
Kasum enne tulumaksustamist	25 779	19 363
Tulumaks	0	0
Aruandeaasta puhaskasum	25 779	19 363
Muu koondkasum	0	0
Aruandeperioodi koondkasum kokku	25 779	19 363

Emaettevõtte rahavood

Tuhandetes eurodes

2016 2015

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksustamist	25 779	19 363
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	2 271	1 901
Kasum/kahjum põhivara müügist	-8	-8
Finantstulu	-8 521	-5 736
Finantskulu	2 930	4 276
	22 451	19 796

Varude muutus	-9 125	353
Nõuete muutus	-16 450	1 501
Kohustuste ja ettemaksude muutus	28 079	11 445
Kokku rahavood äritegevusest	24 955	33 095

Rahavood investeerimistegevusest

Laekunud intress	1 482	557
Laekunud põhivara müügist	28	8
Tasutud põhivara eest	-5 411	-13 422
Antud laenud	-50 085	-63 263
Antud laenude tagasimaksed	10 322	13 635
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-43 664	-62 485

Rahavood finantseerimistegevusest

Makstud intress	-2 327	-1 708
Muud tasutud finantskulud ja -tulud	-409	-808
Saadud laenud	40 146	39 114
Tagasi makstud laenud	-6 100	-6 100
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-129	-108
Saadud dividendid	3 006	999
Makstud dividendid	-2 466	-999
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	31 721	30 390

Kokku rahavood	13 012	1 000
Raha jääk perioodi alguses	5 004	4 004
Raha jääk perioodi lõpus	18 016	5 004

Emaettevõtte omakapital

<i>Tuhandetes eurodes</i>	Aksia- kapital	Kohustuslik reserv	Ümber- hindluse reserv	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2014	10 800	1 080	469	33 710	46 059
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	19 363	19 363
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	19 363	19 363
Dividendide maksmine	0	0	0	-999	-999
Muud muutused*	0	0	-67	67	0
Saldo 31.12.2015	10 800	1 080	402	52 141	64 423
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	25 779	25 779
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	25 779	25 779
Dividendide maksmine	0	0	0	-2 466	-2 466
Muud muutused*	0	0	-67	67	0
Saldo 31.12.2016	10 800	1 080	335	75 521	87 736

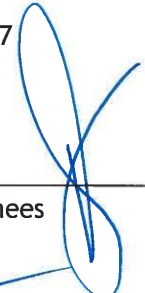
*Põhivara ümberhindluse amortisatsioon ümberhindluse reservist jaotamata kasumisse.

	31.12.2016	31.12.2015
Konsolideerimata omakapital	87 736	64 423
Tütarettevõtete väärtus konsolideerimata finantsseisundi aruandes (koos firmaväärtusega)	-7 375	-7 370
Tütarettevõtete väärtus kapitaliosaluse meetodil	235 588	232 374
Kokku korrigeeritud konsolideerimata omakapital	315 949	289 427

Juhatuse liikmete allkirjad 2016. majandusaasta aruandele

Käesolevaga kinnitame Graanul Investi 2016. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande:

30. märts 2017

Juhatuse esimees
Raul Kirjanen

Juhatuse liige
Jaano Haidla

Juhatuse liige
Rain Silivask

Juhatuse liige
Priit Uemaa

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Graanul Invest aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud AS Graanul Invest ja tema tütarettevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2016 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2016 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

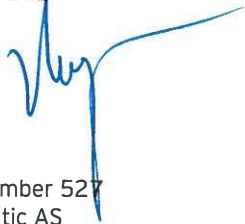
Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 30. märts 2017

Ivar Kiigemägi
Vandeauditiitori number 527
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Riina Alt
Vandeauditiitori number 618

Kasumi jaotamise ettepanek

AS Graanul Investi juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada 2016. aasta lõpuks kogunenud jaotamata kasum summas 129 313 tuhat eurot alljärgnevalt:

jätta jaotamata kasumisse	129 313	tuhat eurot
---------------------------	---------	-------------

Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri

AS Graanul Investi üle 10% aktsiatega määratud hääli omavate aktsiate omanike nimekiri aastaaruande kinnitanud üldkoosoleku toimumise seisuga:

Nimi	Reg.nr.	Aadress	Aktsialiik	Aktsiate arv
Biofuel OÜ	10962786	Humala 2 Tallinn	lihtaktsia	9 166 500
Neoinvesteeringud OÜ	12022685	Humala 2 Tallinn	lihtaktsia	7 087 499

Emaettevõtte tegevusalade loetelu

Aruandeperioodi 01.01. - 31.12.2016 tegevusalad <i>(tuhandetes eurodes)</i>	Summad
Graanulite tootmine (16291)	20 417
Tahkekütuse müük (46711)	165 004
Kokku	185 421
Kavandatavad tegevusalad aruandeperioodiks 01.01. -31.12.2017	
Graanulite tootmine (16291)	
Tahkekütuse müük (46711)	

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Tahkekütuse hulgimüük	46711	165004000	88.99%	Jah
Puidust tarbe- ja dekoratiivesemete jm puittoodete tootmine	16291	20415000	11.01%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6699870
Faks	+372 6699871
E-posti aadress	info@graanulinvest.com
E-posti aadress	info@graanulinvest.ee
Veebilehe aadress	www.graanulinvest.ee